GAZETA CODZIENNA

TRYBUNA ŚLĄSKA

Nr 16 (15.254) PL ISSN 0137-9356 Nr Indeksu 35051 Katowice, 19—20 stycznia 1991, SOBOTA, NIEDZIELA 4 strony CENA 500 zł

Dziś polecamy:

- Wróciło stare
- Zagadki antyświata
- Po balu...
- Kajdanki dla nieboszczyka
- Bez bramkarza łatwiej

W wojnie o wyzwolenie Kuwejtu, groźba zaostrzenia konfliktu

Izrael zapowiada odwet

Była godzina 1 w nocy czasu warszawskiego z czwartku na piątek, kiedy radio izraelskie przerwało nadawanie normalnych programów i ostrzegło przed zbliżającym się atakiem Iraku. Chwilę potem w całym kraju rozległy się syreny alarmowe, a radio podało, że w związku z atakiem zaleca się ludności założenie masek przeciwgazowych i schronienie się w pomieszczeniach chroniących przed bronią chemiczną. W Tel Awiwie nastąpiły potężne eksplozje. Irak zaatakował Izrael. Rannych zostało 12 osób. Husajn podjął więc decyzję rozszerzenia konfliktu w Zatoce Perskiej.

Rakietowy atak na Izrael położył kres euforii, jaka zapanowała w Stanach Zjednoczonych po sukcesach pierwszego dnia wojny. Prezydent Bush, który potępił tę „kolejną agresję iracką", naradzał się w czwartek wieczorem z sekretarzem stanu Jamesem Bakerem, ministrem obrony Richardem Cheneyem i doradcą do spraw bezpieczeństwa narodowego gen. Scowcroftem. Waszyngton był w stałym kontakcie z Jerozolimą. Chodziło o to, by Izrael nie podjął na własną rękę akcji odwetowej przeciwko Irakowi, gdyż to mogłoby wywołać napięcia w łonie koalicji. Jednak w piątek wieczorem, minister obrony Izraela Mosze Arens zapowiedział, że Izrael odpowie akcją odwetową za przeprowadzony przez Irak atak rakietowy M. Arens przypomniał, że wcześniej Izrael publicznie zapowiedział, że odpowie na każdy atak Iraku. „Zostaliśmy zaatakowani!" — pokreślił izraelski minister.

Jeden z domów w Tel Awiwie rozbity przez iracką rakietę typu Scud. Foto: CAF

Działania militarne

● Lotnictwo sił sojuszniczych zniszczyło w piątek sześć ruchomych wyrzutni rakiet „Scud". Zlokalizowano jeszcze pięć wyrzutni, które obecnie są celami ataków lotniczych — poinformował na konferencji prasowej dowódca amerykańskich sił zbrojnych w Zatoce gen. **Schwarzkopf.**

● Francuskie ministerstwo obrony opublikowało w piątek komunikat, w którym informuje, że francuskie lotnictwo wojskowe przypuściło w piątek wczesnym rankiem atak na skład amunicji położony 30 km od stolicy Kuwejtu.

● Minister obrony W. Brytanii — **Tom King** w wypowiedzi dla TV BBC oświadczył w czwartek w późnych godzinach nocnych, iż siły sojusznicze zadały poważne szkody irackim obiektom służącym do prowadzenia wojny chemicznej.

● Irak ostrzelał w czwartek miasto Al Chafdżi w Arabii Saudyjskiej na granicy z Ku-

(CIĄG DALSZY NA STR. 2)

Polska-CSRF-Węgry

Spotkanie premierów nie dojdzie do skutku

WARSZAWA (PAP)

Jak dowiaduje się PAP, planowane na najbliższy poniedziałek 21 bm. spotkanie premierów Czechosłowacji, Polski i Węgier w Vyszehradzie nie dojdzie do skutku, ponieważ jego termin nie odpowiadał z różnych względów stronom spotkania. Miano tam podpisać wspólną deklarację o współpracy w trójkącie Warszawa — Praga — Budapeszt.

21 bm. natomiast, w Budapeszcie spotkają się ministrowie spraw zagranicznych tych trzech państw.

Rekordowy kontrakt „Węglokoksu"

W piątek podpisano w Pradze największy w historii polsko-czechosłowackiej współpracy gospodarczej kontrakt na dostawę w br. do CSRF ok. 3 mln 700 tys. ton węgla kamiennego wartości 160 mln dolarów. Kontrakt podpisała polska centrala „Węglokoks". (PAP)

Wojewoda katowicki Wojciech Czech o rozmowie z premierem

To spotkanie powinno owocować

W miniony wtorek (15 stycznia) w Urzędzie Rady Ministrów premier rządu **Jan Krzysztof Bielecki** spotkał się z przedstawicielami woj. katowickiego. Byli to: wojewoda **Wojciech Czech**, przewodniczący Regionu Śląsko-Dąbrowskiego NSZZ „Solidarność" **Alojzy Pietrzyk**, przewodniczący Krajowej Komisji Górnictwa **Andrzej Lipko** i posłowie: **Janusz Steinhoff i Jerzy Wuttke.** Tematem spotkania były wszystkie najważniejsze problemy woj. katowickiego, w tym szczególnie złożone sprawy przemysłu, jego restrukturyzacji, ekologii i warunków codziennego życia. O opinię na temat spotkania poprosiliśmy wojewodę katowickiego Wojciecha Czecha:

— *Celem spotkania, którego gospodarzem był premier, była chęć poznania tego wszystkiego, co najważniejsze dla Górnego Śląska, w tym zwłaszcza górnictwa. Wydaje mi się, że premier u progu swej posługi spotkał się z nami, aby dobrze poznać zagrożenia i szanse przestarzałego przemysłu, chciał zorientować się jak wygląda górnictwo na tle reformowanej gospodarki. Skądinąd wiemy, że przekształcenia nie objęły górnictwa, a przecież stanowi ono ważny dział w naszej gospodarce — koniecznych reform nie można zatem odwlekać. Bardzo się cieszę, że premiera interesowały warunki życia w województwie, degradacja środowiska naturalnego i możliwości poprawy w tym zakresie. Myślę, że każda porcja prawdziwych, kompleksowych informacji jest podstawą właściwych działań premiera i rządu. Jestem bardzo zadowolony z tej rozmowy i wyników spotkania, co powinno owocować w przyszłości.* (J.W.)

Czy będzie strajk w PKP?

Związkowcy chcą negocjować

Od czerwca do listopada 1990 r. pracował zespół złożony z pracowników administracyjnych kolei i członków związków zawodowych, który miał opracować projekt porozumienia płacowego w PKP. 19 grudnia 1990 r. miało ono zostać podpisane. Tę datę ustalono 5 grudnia na spotkaniu w Dyrekcji Generalnej PKP, w trakcie którego dogadano się co do treści protokołu o wprowadzeniu nowego porozumienia płacowego.

Do złożenia podpisów nie doszło, bowiem 19 grudnia dyrektor generalny PKP oświadczył, że wycofuje się z podjętych wcześniej decyzji. Zaproponował kolejarzom podwyżkę płac, średnio o 300 tys. zł.

28 grudnia z dyrektorem generalnym PKP spotkali się przedstawiciele central związkowych. Oświadczono im, że na kolei nie będzie żadnych podwyżek. Po półgodzinnej dyskusji rozmowy zostały przerwane. W wyniku tego Prezydium Sekcji Krajowej Kolejarzy NSZZ „Solidarność" podjęło decyzję o przekształceniu się w Komitet Protestacyjny. Na PKP ogłoszono akcję protestacyjną, polegającą na oflagowaniu.

31 grudnia 1990 r. kolejarska „Solidarność" i związek opezetzetowski podpisały protokół o wprowadzeniu w PKP od 1 stycznia br. nowego porozumienia płacowego. Pieniądze na ten cel do 15 stycznia miała zdobyć Dyrekcja Generalna. Nie udało się jej jednak tego wa-

(CIĄG DALSZY NA STR. 2)

Wyprzedaż pism RSW

Spółka z o.o. „Befra", związana z Socjaldemokracją Rzeczypospolitej Polskiej, złożyła ofertę na zakup pism wydawnictwa „Trybuna Ludu": „Chłopskiej Drogi" „Trybuny" i „Życia Żyrardowa". Tę ostatnią gazetę chce również nabyć Rada Miejska Żyrardowa. 18 bm. Komisja Likwidacyjna RSW „Prasa-Książka-Ruch" zdecydowała, że w ciągu najbliższych 7 dni oferenci i zainteresowani obserwatorzy mogą zgłosić dodatkowe uwagi lub informacje w sprawie powyższych przetargów. Po 25 bm. zapadną decyzje o sprzedaży.

Dotychczas sprzedano 18 spośród 107 tytułów oraz innych jednostek pionu wydawniczego RSW. Najwyższe ceny osiągnęły — „Express Wieczorny", kupiony za 16 mld zł. przez fundację prasową „Solidarności" oraz „Gazeta Krakowska", którą za 2,5 mld zł nabyła spółka z o.o. Wydawnictwo „Gazeta Krakowska" Nie wpłynęły, w ogóle oferty na dotychczas ogłoszone przetargi 17 pism, które zostaną przekazane skarbowi państwa. Do sprzedania zostały — z bardziej znanych gazet — m. in. „Życie Warszawy", „Sztandar Młodych", „Film" i „Gromada — Rolnik Polski". (PAP)

Skutki można było przewidzieć

Węgiel spod Katowic

W 1953 r. prof. Witold Budryk z AGH uzasadnił możliwości wydobywania węgla zalegającego pod śródmieściem Katowic. W latach sześćdziesiątych prowadzone były prace studialne nad metodami i zakresem przestrzennym eksploatacji. Uwzględniały one ochronę obiektów znajdujących się na powierzchni. W 1971 r. kopalnie „Katowice", „Kleofas" (wtedy „Gottwald") i „Wujek" rozpoczęły eksploatację węgla pod śródmieściem Katowic, która jest kontynuowana do chwili obecnej. Zadecydował o tym aspekt ekonomiczny, a także sprawa żywotności kopalń „Katowice" i „Kleofas", którym groził spadek wydobycia i w konsekwencji likwidacja.

Śródmieście Katowic, to obszar około 8 km kw. W momencie rozpoczęcia wydobywania węgla znajdowało się na nim około 3200 różnych obiektów, w tym około 1780 mieszkalnych. Do tego dochodzą takie elementy, jak: wodociągi i kanalizacja, obiekty nietypowe (kościoły, szpitale, teatry itp.), obiekty przemysłowe, odcinek rzeki Rawy oraz obiekty i urządzenia PKP.

Projektowaną pod śródmieściem Katowic eksploatację górniczą podzielono na trzy etapy, te zaś na pięć faz wybierania. Prace nad projektem technicznym eksploatacji, uwzględniające maksymalną ochronę powierzchni wykonywane były w GIG-u.

We wszystkich pokładach, likwidacja pustek poeksploatacyjnych następuje za pomocą podsadzki hydraulicznej. W 1977 r. kopalnia „Wujek" uzyskała zezwolenie na wybieranie pod południową częścią śródmieścia 1,8-metrowej warstwy węgla metodą na zawał (zamiast warstwy 3-metrowej z podsadzką hydrauliczną). Nastąpiło to w związku ze stałym zagrożeniem tego rejonu tąpaniami i zaistniałymi wypadkami.

Do 1983 r. szkody górnicze powstałe w wyniku eksploatacji węgla pod śródmieściem Katowic były znacznie mniejsze niż prognozowano. Dopiero w drugim półroczu tego roku stwierdzono, że negatywne wpływy nasilają się.

Do chwili obecnej pod śródmieściem Katowic wydobyto około 30 mln ton węgla, bardzo dobrego, jak twierdzą górnicy. Jest tam go jeszcze sporo.

Obniżenia wybranych punktów powierzchni od momentu rozpoczęcia wydobywania węgla pod Katowicami do kwietnia 1987 r. wynosiły: 3,3 m w obrębie parku Kościuszki, 1,5 m na ul. Granicznej, 1,1 m w okolicach Katedry i wiaduktu PKP przy ul. Damrota, 0,9 m w okolicy dworca PKP i Urzędu Wojewódzkiego.

Obecnie trwa trzecia faza wydobywania węgla pod śródmieściem Katowic. Według przyjętych założeń ma się za-

(DOKOŃCZENIE NA STR. 2)

Pluton antyterrorystyczny w pogotowiu

W związku z wojną w rejonie Zatoki Perskiej i zapowiedzianą przez Saddama Husajna zmasowaną akcją terrorystyczną wymierzoną przeciwko państwom potępiającym aneksję Kuwejtu, policja jak i Urząd Ochrony Państwa podjęły szereg przedsięwzięć mających zapobiec ewentualnym akcjom terrorystycznym.

— *Zorganizowaliśmy kilka spotkań i uruchomiliśmy szereg specjalnych środków, mających zapobiec ewentualnym aktom terroru* — mówi naczelnik wydziału prewencji Komendy Wojewódzkiej, w Katowicach nadkomisarz **Marian Kubik.** — *Ze względu na wagę sprawy nie mogę oczywiście zdradzić żadnych szczegółów.*

Nam z kolei udało się dowiedzieć, iż specjalną ochroną objęto szereg budynków, które mogłyby stać się celem ataków. Specjalne wytyczne otrzymały wszystkie rejonowe komendy policji na terenie woj. katowickiego. Szczególne zainteresowanie policji i UOP zostało skierowane na osoby, które potencjalnie mogłyby być sprawcami takich czynów.

W pogotowiu cały czas czeka pluton antyterrorystyczny oraz grupa osób wyspecjalizowana w rozbrajaniu ładunków wybuchowych.

Jak dotychczas w naszym regionie nie zanotowano żadnych sygnałów, mogących świadczyć o przygotowaniach do przeprowadzenia ataków terrorystycznych. (wit)

Bez obowiązkowej wymiany dewiz do CSRF

Czechosłowackie MSZ poinformowało w piątek polskie służby konsularne, iż z dniem 1 stycznia br. zniesiony został obowiązek wymiany dewiz dla wszystkich cudzoziemców, przekraczających granicę czechosłowacką. Obywateli RP obowiązuje przy wjeździe do CSRF wyłącznie paszport i zaproszenie. Przy przejeździe tranzytowym zaproszenie nie jest potrzebne.

Komunikat MSZ jest szczególnie istotny z uwagi na mnożące się ostatnio sygnały o żądaniu przez służby graniczne CSRF od obywateli polskich wymiany lub okazania na granicy posiadanych walut wymienialnych — w ilości zależnej od poglądu funkcjonariusza. Tego typu żądania są bezprawne.

Warto jednak pamiętać, iż banki CSRF nie przyjmują polskich złotych (podobnie jak w Polsce, poza kantorami, nie można wymienić koron). (PAP)

Husajn nadal przyjacielem ZSRR?

Stały korespondent „TŚl." w Moskwie pisze:

Radzieckie środki masowego przekazu dosyć dziwnie komentują amerykańskie działania wojenne w Iraku. Wielu ludzi to nie dziwi, ponieważ **Saddam Husajn** jeszcze niedawno uważany był w ZSRR jako jeden z najwierniejszych sojuszników na Bliskim Wschodzie. Armia i przemysł zbrojeniowy robili w Iraku wyśmienite interesy toteż niewielu generałom spodobało się porozumienie **Bush — Gorbaczow** zawarte w Helsinkach. Teraz, kiedy prezydent radziecki coraz bardziej ulega wpływom armii, dyplomacja Kremla wykonuje dosyć niezrozumiałe, jak na sojusznika uniki. Świadczy o tym np. przekazane nam oświadczenie wiceministra MSZ **Bielonogowa.** Mówi o tym, że radziecki ambasador w Bagdadzie po otrzymaniu wiadomości z Moskwy o planowanym ataku, starał się powiadomić o zaistniałej sytuacji Husajna. Amerykanie jednak niezbyt dowierzają ZSRR, bo informacje z terminem rozpoczęcia operacji „Desert Storm" przekazali tylko na godzinę przed. **Bielonogow** przyznał, że strona radziecka namawiała **Bakera** do odłożenia wojny o dwie doby, aby dyplomacja ZSRR mogła podjąć misję pokojową w ostatniej chwili. Nie można tego inaczej rozumieć, jak tylko chęcią zakomunikowania Husajnowi, że Związek Radziecki tak całkiem się od niego nie odsunął.

Prasa i telewizja przemilcza tutaj całkowicie sukcesy lotnictwa USA oraz niedoskonałość i zniszczenie radzieckich systemów obrony przeciwlotniczej. Eksponuje się za to iracką wersję wydarzeń w Zatoce, a także nieustannie pokazuje się relacje z różnych manifestacji antywojennych z takich mocarstw światowych, jak Mongolia czy Nigeria. Prawdziwą zadrą dla tutejszego betonu w środkach masowego komunikowania jest jednak fakt, że w Moskwie retransmitowany jest program sieci CNN, z pewnością bardziej obiektywny. Pod Ostankinem, czyli siedzibą telewizji odbywają się demonstracje widzów protestujących przeciwko zdjęciu z anteny audycji „Wzgliad" i „TSN", jedynych wiarygodnych źródeł informacji o wydarzeniach w Zatoce oraz republikach bałtyckich.

SŁAWOMIR SZATA

Pani Boner zwraca Nobla

Wdowa po Andrieju Sacharowie, charyzmatycznym przywódcy radzieckiej opozycji, **Jelena Boner** opublikowała w prasie list, w którym zgłasza chęć zwrócenia Pokojowej Nagrody Nobla, przyznanej jej mężowi w 1975 r. Pani Boner, jako spadkobierczyni dorobku i woli Sacharowa, nie chce, aby jej mąż znajdował się w jednym szeregu z człowiekiem odpowiedzialnym za mordowanie ludzi w Tbilisi, Baku, Stepanakercie i wielu innych miastach, a ostatnio w Wilnie. W liście do Komitetu Nobla norweskiego Stortingu znajduje się prośba o usunięcie nazwiska Sacharowa ze spisu laureatów. Zwrócony ma być także pamiątkowy dyplom oraz nagroda pieniężna, oprócz tej jej części, która została już spożytkowana na cele charytatywne. (sas)

Czy dojdzie do blokady przejść granicznych?

18 bm. na polsko-czechosłowackim przejściu granicznym w Cieszynie postój samochodów ciężarowych trwał ok. 50 godz. Z tego przejścia korzystają przewoźnicy, którzy z południa Europy wiozą do kraju m. in. owoce cytrusowe. W Cieszynie jest kontrola fitosanitarna i dopiero pozytywny wynik umożliwia wwiezienie tego rodzaju towarów do kraju. Ale kierowców i firmy spedycyjne nie interesują obiektywne trudności administracji celnej czy resortu zdrowia i rolnictwa. Rośnie zniecierpliwienie, które może się przerodzić w blokadę przejść granicznych, co już zapowiadali kierowcy z niektórych krajów europejskich.

Co na to główny urząd ceł?

Nie jesteśmy gospodarzami przejść granicznych — powiedział rzecznik prasowy GUC — **Zygmunt Jańczyk.** Są one w gestii wojewodów, którzy nie mają pieniędzy na rozbudowę i modernizację przejść granicznych. My, jako administracja celna, również mamy niewystarczające środki na swoją działalność. A szkoda. Warto bowiem inwestować w celników. W ub. r. każdy z nich zarobił dla kraju, pobierając cła, ok. 2 mld zł. A mamy 4,5 tys. funkcjonariuszy celnych. (PAP)

Republiki nadbałtyckie

Ochotnicy-pod broń

Parlament Litwy uchwalił ustawę o ochotniczej służbie ochrony kraju. Formacja ta ma m.in. chronić obiekty państwowe, współdziałać w razie potrzeby z policją w ochronie porządku publicznego oraz granic państwowych, bronić terytorium państwa w razie niebezpieczeństwa, jak również wykonywać zadania zlecone przez rząd. Rząd ustali zakres posiadania i używania przez formację broni, zaś Departament Ochrony Kraju może zezwolić na posiadanie przez funkcjonariuszy broni poza służbą.

Sytuacja w stolicy Litwy, Wilnie, oraz w całej republice nie zmieniła się. Wiele wskazuje na to, że żołnierze radzieccy starają się za wszelką cenę sprowokować incydent — taką ocenę przedstawił w wywiadzie dla TASS dyżurny MSW Litwy **Mieczysław Atroszkivicius.**

W piątek agencja TASS pisała, że nastąpił pewien postęp w stosunkach między Moskwą i Wilnem, w związku z przybyciem do stolicy Litwy przewodniczącego komisji rady narodowości i parlamentu ZSRR ds. polityki narodowościowej **Georgija Tarazewicza.** Nawiązał on już kontakty robocze z przywódcami Litwy.

Szef dyplomacji litewskiej **Algirdas Saudargas** skrytykował w piątek państwa zachodnie za ich postawę wobec niepodległościowych dążeń republik nadbałtyckich. „Ilu niewinnych Litwinów musi zginąć, aby Zachód przerwał pomoc dla ZSRR". — pytał Saudargas.

W Estonii natomiast w ciągu ostatniej doby sytuacja pozostawała w zasadzie spokojna. W odpowiedzi na propozycję prezydenta Gorbaczowa o zaktywizowaniu dialogu między kierownictwem w Moskwie a Tallinem, prezydium parlamentu Estonii zleciło jego przewodniczącemu Arnoldowi Ruutelowi niezwłoczne nawiązanie kontaktu z prezydentem ZSRR. Na razie nie poinformowano o formie i terminie tego kontaktu.

Papież **Jan Paweł II** wyraził w piątek zaniepokojenie sytuacją na Łotwie i zaapelował o dialog i wzajemne poszanowanie.

Nikołaj Pietrakow, czołowy doradca ekonomiczny prezydenta Gorbaczowa nie pracuje od piątku na Kremlu. Pietra-

(CIĄG DALSZY NA STR. 2)

Ciężkie dni Litwy — str. 3

Pogoda

Słonecznie. Rano lokalnie mgły. Temp. maks. w dzień od 0 st. na południowym wschodzie do 6 st. na zachodzie. Wiatr słaby z kierunków południowych i zachodnich.

Długa droga do redukcji zadłużenia

Rosną szanse na redukcję zadłużenia zagranicznego Polski. Zależy to od kilku elementów, spośród których najważniejszym jest zawarcie umowy z Międzynarodowym Funduszem Walutowym — powiedział pełnomocnik rządu ds. zadłużenia zagranicznego, **Janusz Sawicki,** po zakończeniu I tury rozmów w Bonn i Paryżu. Rozmowy z MFW rozpoczynają się w najbliższych dniach w Warszawie. Ich rezultaty będą miały wpływ na kształt umowy z Klubem Paryskim. Ze spotkania z jego przewodniczącym, **Jeanem Trichet** wynika, że umowę taką możemy podpisać w kwietniu tego roku.

Uzyskaliśmy potwierdzenie — powiedział J. Sawicki, że RFN i Francja są zdecydowane na redukcję polskiego zadłużenia. Jednak decyzja musi zapaść w Klubie Paryskim zrzeszającym 17 państw, gdzie decyzje zapadają na zasadzie consensusu. Kierunek wydaje się przesądzony, nie są przesądzone jednak aspekty techniczne redukcji zadłużenia. Przed nami jeszcze długa droga do pokonania. (PAP)

Kotły fluidalne z Sosnowca

Kotły z paleniskiem fluidalnym należą do szczytowych osiągnięć światowej energetyki. Zapewniają one możliwość spalania najgorszych gatunków węgla przy niemal całkowitej eliminacji zanieczyszczenia atmosfery. Wkrótce kotły takie będą produkowane również w Polsce.

W San Diego (Kalifornia) podpisano umowę o współpracy między sosnowiecką Fabryką Kotłów Przemysłowych FAKOP i amerykańską firmą Ahlstrom Pyropower. Umowa ta, wraz z poprzednio podpisaną umową o produkcji, wprowadzi technologię Pyroflow CBF (kotły z cyrkulującym złożem fluidalnym) na polski i wschodnioeuropejski rynek.

Podpisując umowę dyrektor naczelny FAKOP-u, **Lucjan Karcz** stwierdził, że **technologia Pyroflow pozwoli Polsce na utylizację gorszych gatunków węgla przy zachowaniu czystego spalania,** a co za tym idzie, poprawi czystość powietrza, natomiast lepsze gatunki węgla mogą być eksportowane. Dyrektor widzi duże zapotrzebowanie na tego typu kotły zarówno w Polsce jak i w innych krajach Europy Wschodniej.

Prezes Ahlstrom Pyropower, **Eric Oakes,** powiedział: — *Podpisanie tej umowy widzę jako szansę dla dalszego umocnienia naszych firm na rynku światowym i jako pomoc dla Polski w jej wysiłkach zmierzających do poprawienia jakości środowiska naturalnego.*

Ahlstrom Pyropower, którego główne biuro znajduje się w San Diego, wprowadził technologię kotłów z cyrkulującym złożem fluidalnym na rynki światowe przeszło 10 lat temu. Potwierdzona przez liczne instalacje na świecie technologia Pyroflow, bezpieczna dla środowiska, ma głównie na celu spalanie gorszych gatunków węgla w kotłach wytwarzających parę dla celów technologicznych i energetyki. Obecnie na świecie pracuje lub jest w stadium montażu 90 tego rodzaju instalacji.

Ahlstrom Pyropower, będący częścią fińskiego koncernu A. Ahlstrom Corporation, jest międzynarodową organizacją produkującą m. in. kotły. Oddziały kotłowe mieszczą się w Finlandii, w USA i Japonii. Firma posiada ośrodki badawczo-rozwojowe w Finlandii i w San Diego. (akl)

Hutnicy postulują ocenę działalności Komisji Krajowej „S"

Podczas VIII walnego zebrania delegatów komisji robotniczej hutników NSZZ „Solidarność", huty im. Tadeusza Sendzimira przyjęto apel, w którym członków związku wzywa się do dokonania oceny działalności Komisji Krajowej NSZZ „Solidarność". Ostatnia decyzja komisji, akceptująca wprowadzenie w 1991 r. podatku od ponadnormatywnych wynagrodzeń — stwierdzają autorzy apelu — świadczy o braku rozeznania Komisji Krajowej w sytuacji materialnej członków związku.

Apelujemy do delegatów na walny zjazd NSZZ „Solidarność" — głosi dokument — o decyzje gwarantujące właściwą dbałość o interesy związku w tym przede wszystkim: przyznanie osobowości prawnej komisjom zakładowym, doprowadzenie do uchwalenia ustawy o związkach zawodowych oraz ustalenie kadencji i terminu wyborów do władz związku. (PAP)

NOWO OTWARTA HURTOWNIA SPRZĘTU ZMECHANIZOWANEGO

wszystkich krajowych producentów przy TWD EKSPRES DH „SUPERMARKET" SOSNOWIEC, ul. Teatralna 11

poleca

lodówki ● pralki ● odkurzacze ● młynki ● krajalnice ● roboty ● prasownice ● junkersy ● itp.

Po atrakcyjnych cenach i formach płatności.

Sprzedaż i ekspozycja w hiurowcu obok SUPERMARKETU III piętro, tel. 66-55-70 i 66-17-20.

„TRYBUNA ŚLĄSKA" to NAJWIĘKSZY NAKŁAD, NAJKRÓTSZE TERMINY

pomyśl o tym

Dając ogłoszenie do prasy

Ogłoszenia przyjmują:

Agencja Reklamowa Śląskiego Wydawnictwa Prasowego, Katowice, ul. Młyńska 1 pok. 203, 204, tel. 538-663 lub 537-241 wew. 225 (ogłoszenia zwykłe) i 590 (ekspresowe), tlx 0312459, Dział Reklamy „TŚl", Katowice, ul. Młyńska 1 pok. 402, tel. 539-828, tlx 0312432, fax 537-997 oraz Oddziały w Bielsku-Białej, ul. 3 Maja 7, tel. 23-269, tlx 035555 i w Częstochowie, ul. J. Kilińskiego 38, tel. 479-54, tlx 037272.

Najnowsze ustawy w korekcie Senatu

Od rozpatrzenia projektu stanowiska w sprawie nowelizacji ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych rozpoczęło się 18 bm. posiedzenie Senatu. Porządek obrad przewidywał również ustosunkowanie się Izby do innych uchwalonych niedawno ustaw, m. in. do nowelizacji ustawy o fundacjach, do zmiany prawa górniczego oraz geologicznego. Senat zakończył tego dnia debatę nad swoją inicjatywą ustawodawczą dotyczącą nowelizacji prawa spółdzielczego.

Senatorowie zaproponowali poprawki do nowelizacji ustawy o jednostkach badawczo-rozwojowych. Mają one w większości charakter porządkowy.

Senat wniósł również zastrzeżenia do nowelizacji ustawy o fundacjach. Zgodnie z proponowanymi poprawkami coroczne sprawozdanie ze swojej działalności fundacja powinna przedstawiać właściwemu ministrowi, a nie w sądzie. (PAP)

Spotkanie regionalnych kół Porozumienia Centrum

W czwartek 17 stycznia br. odbyło się w Katowicach spotkanie przedstawicieli kół Porozumienia Centrum Regionu Śląsko-Dąbrowskiego.

Podczas spotkania zebrani m. in. opowiedzieli się za przeprowadzeniem w pełni demokratycznych wyborów do parlamentu RP w możliwie najkrótszym terminie. Uznano za konieczne jak najszersze rozpropagowanie regonialnego programu Porozumienia Centrum.

W spotkaniu uczestniczył m. in.: sekretarz generalny Porozumienia Centrum **Przemysław Hniedziewicz.**

Częstochowska »Solidarność« dziękuje

Prezydium Zarządu Regionu NSZZ „Solidarność" w Częstochowie składa gorące podziękowania tym wszystkim, którzy pomogli w organizacji uroczystości pogrzebowych naszych kolegów śp. śp. KAZIMIERZA MACIŃSKIEGO i SŁAWOMIRA DOBOSZA.

Z-ca Przewodniczącego
Zarządu Regionu
Częstochowa
EDWARD KĘDZIERSKI

Izrael zapowiada odwet

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

wejtem ok. 40 rakietami z głowicami konwencjonalnymi. Jeden z pocisków trafił w zbiornik z ropą naftową do połowy wypełniony.

● Siły sojusznicze zniszczyły — według źródeł radzieckich — pasy startowe wszystkich lotnisk irackich. Źródła amerykańskie podają, iż bombowce sojuszniczego lotnictwa dokonują ponad 2000 misji bojowych na dobę i w ciągu dwóch dni wojny zaatakowały 80 proc. irackich celów przeznaczonych do zniszczenia. Według informacji znad granicy irackiej, pancerne jednostki sił sprzymierzonych zajmują pozycje wyjściowe do ataku na linie irackie. Do tej pory, wbrew wcześniejszym pogłoskom, nie było żadnych starć na lądzie z wyjątkiem sporadycznego ostrzału irackiego.

● Według opublikowanego w piątek komunikatu sił zbrojnych Stanów Zjednoczonych, w pierwszym dniu wojny Amerykanie stracili 3 samoloty bojowe wraz z pięcioma członkami ich załóg. Samoloty te do piątku nie powróciły do swych baz.

Sojusznicy Stanów Zjednoczonych przyznają się do utraty czterech samolotów: Wielka Brytania — dwóch, Kuwejt — jednego i Włochy — jednego.

● Irak poinformował z kolei w piątek o godzinie 12.20 GMT o zestrzeleniu kolejnych siedmiu samolotów koalicji antyirackiej. Tym samym według obliczeń Iraku, nieprzyjaciel stracił już 72 maszyny.

● Siły powietrzne USA wznowiły w piątek wieczorem naloty na Bagdad — podała amerykańska sieć telewizyjna CNN.

Zdecydowane potępienie ataku na Izrael

Francja „kategorycznie potępia agresję, której ofiarą stał się Izrael" — stwierdza ogłoszone w piątek rano oświadczenie Ministerstwa Spraw Zagranicznych. Władze Francji — podkreśla dokument — wyrażają solidarność z rządem i narodem Izraela.

Premier W. Brytanii **John Major** oświadczył, że uważa za „niewybaczalne" ataki rakietowe Iraku na Izrael. Przedstawiciel kancelarii premiera powiedział, że J. Major powiadomiony został o tych atakach w czasie ich trwania.

Rząd federalny potępia iracki atak rakietowy na Izrael — oświadczył w piątek na konferencji prasowej rzecznik rządu RFN, **Dieter Vogel.**

Vogel podkreślił także z naciskiem, iż Republika Federalna nie skieruje swych oddziałów w rejon konfliktu, chyba że — dodał rzecznik rządu bońskiego — Irak zaatakuje Turcję, która jest członkiem Paktu Północnoatlantyckiego.

Władze radzieckie z ogromnym niepokojem przyjęły informację o irackim ataku rakietowym na Izrael. Ministerstwo Spraw Zagranicznych ZSRR uznało ten atak za próbę sprowokowania kolejnej wojny arabsko-izraelskiej.

Prezydent **Michaił Gorbaczow** wystosował w piątek posłanie do przywódców państw arabskich. Wezwał ich do zachowania zimnej krwi i wyraził nadzieję, że Arabowie nie dadzą się wciągnąć w kolejną wojnę z Izraelem.

Sekretarz generalny ONZ **Javier Perez de Cuellar** wyraził w piątek głębokie ubolewanie z powodu ostrzelania terytorium Izraela przez Irak i wezwał Tel Awiw do wykazania jak najdalej idącej cierpliwości.

Perez de Cuellar stwierdził, iż atak ten wywołał zaniepokojenie po pierwsze ze względu na to, że sprzyja rozszerzaniu konfliktu i wciągnięciu do niego Izraela, który nie wchodzi w skład koalicji antyirackiej, a po drugie dlatego, że zaatakowano cele cywilne.

Rząd polski zdecydowanie potępia atak Iraku na Izrael. Traktujemy to jako prowokacyjną i niebezpieczną próbę rozszerzenia konfliktu w rejonie Zatoki Perskiej. Jest to kolejny przykład łamania prawa międzynarodowego przez Irak. Bezpośrednim powodem tej wojny stała się iracka agresja na Kuwejt. Polska stanowczo domaga się zaprzestania okupacji Kuwejtu przez Irak, co jest warunkiem koniecznym dla przywrócenia pokoju w tym rejonie.

Jednocześnie rząd polski wyraża nadzieję, że sposób prowadzenia działań zbrojnych pozwoli na zminimalizowanie cierpień ludności cywilnej.

Wieści z Bagdadu

Irak w komunikacie opublikowanym w piątek przez iracki dowództwo sił zbrojnych potwierdził przeprowadzenie w nocy z czwartku na piątek ataku rakietowego na Izrael. Zgodnie z komunikatem, irackie rakiety „osiągnęły cele polityczne, gospodarcze i techniczne w Tel Awiwie, Hajfie i innych miejscach w Izraelu".

* * *

Minister informacji Iraku **Latif Nasif Dżasim** oświadczył w piątek, że zwycięstwo Iraku jest „bliskie i pewne". W oświadczeniu przekazanym irackiej agencji INA Dżasim wyraził zadowolenie z „godnego" stanowiska arabskich środków masowego przekazu wobec Iraku. Iracki minister wymienił głównie dziennikarzy jordańskiego radia i telewizji.

* * *

Opozycja iracka prowadzi intensywne konsultacje z niektórymi przedstawicielami najwyższego dowództwa armii irackiej, jak również z „bratnimi państwami arabskimi" i zaprzyjaźnionymi krajami Zachodu w celu utworzenia rządu „ocalenia narodowego Iraku" — stwierdza oświadczenie irackiej organizacji opozycyjnej „Komitety Ocalenia Narodowego Iraku". Oświadczenie to nadane zostało przez radiostację „Wolny Irak", której miejsce nadawania nie jest znane.

Chronologia drugiego dnia

Oto chronologia drugiego dnia wojny z Irakiem: (w stosunku do podanego czasu GMT czas warszawski plus 1 godz., czas bagdadzki plus 3 godz., czas izraelski plus 2 godz.).

— 00.05 GMT: alarm przeciwlotniczy w Tel Awiwie.

— 00.25 GMT: trzy irackie rakiety taktyczne, będące zmodernizowaną przez Irakijczyków wersją radzieckich „Scud", eksplodują w dzielnicach mieszkaniowych Tel Awiwu, a dwie trawiają w Hajfę. Kolejne dwie miały — według władz izraelskich — eksplodować nad terenami nie zamieszkanymi.

— 00.40 GMT: radio izraelskie informuje o ataku nie podając miejsca upadku rakiet.

— 00.45 GMT: korespondenci donoszą o starcie z tureckiej Bazy Incirlik (600 km od Bagdadu) 28 bombowców amerykańskich lecących na bombardowanie celów w Iraku. Parę godzin wcześniej parlament turecki wyraził zgodę na wykorzystywanie baz tureckich przez lotnictwo sił sprzymierzonych atakujące Irak.

— 01.15 GMT: radio izraelskie ogłasza koniec alarmu przeciwgazowego.

— 01.20 GMT: silna eksplozja w okolicy bazy lotniczej sił sprzymierzonych w Dahranie, w Arabii Saudyjskiej. Z późniejszych informacji wynika, że iracka rakieta taktyczna została zestrzelona przez amerykański pocisk antyrakietowy „Patriot",

— 02.30 GMT: rzecznik Białego Domu podaje, iż Irak wystrzelił siedem rakiet taktycznych na Izrael i jedną na Dahran.

— 02.50 GMT: armia izraelska podaje, iż irackie rakiety miały głowice konwencjonalne, a nie chemiczne.

— 05.10 GMT: TV CNN przekazuje informację o wprowadzeniu przez władze irackie cenzury materiałów wysyłanych przez 25 zagranicznych korespondentów przebywających w Iraku.

— 07.30 GMT: włoskie lotnictwo informuje o utracie jednego myśliwca bombardującego w czasie lotu bojowego nad Irakiem.

— 09.00 GMT: rząd jordański informuje o otwarciu granicy Jordanii dla uchodźców z Iraku i Kuwejtu.

— 10.00 GMT: przewodniczący parlamentu irackiego oświadcza Radiu Bagdad, że ludności stolicy rozdano setki tysięcy sztuk broni do walki z „najeźdźcami"

— 10.25 GMT: dwie eskadry izraelskich myśliwców bombardujących przelatują nad płd. Libanem kierując się nad Syrię i Irak. Damaszek zaprzecza jakoby samoloty izraelskie naruszyły jego przestrzeń powietrzną.

— 10.35 GMT: Pentagon informuje o utracie dwóch samolotów bombowych nad Irakiem.

— 11.30 GMT: korespondenci wojenni informują, że trzech amerykańskich żołnierzy odniosło lekkie obrażenia w wyniku irackiego ostrzału artyleryjskiego w pobliżu granicy z Kuwejtem.

— 12.00 GMT: według ONZ, ponad 3 mln Turków uciekło z przygranicznych terenów Turcji w obawie przed wojną z Irakiem.

— 14.00 GMT: Moskwa oświadcza, że zaapelowała do Tel Awiwu by nie reagował na iracką prowokację. Radzieckie Ministerstwo Obrony podaje — na podstawie danych wywiadu satelitarnego — że pasy startowe wszystkich lotnisk irackich zostały już zniszczone. Informuje też o wycofaniu z Zatoki Perskiej dwóch ostatnich okrętów radzieckich.

— 14.30 GMT: brytyjskie Ministerstwo Obrony informuje o wysłaniu dwóch batalionów w celu przygotowania obozów dla irackich jeńców wojennych.

— 16.00 GMT: wraz z nastaniem nocy zostają wznowione amerykańskie naloty na Bagdad. Pentagon informuje też o atakach na cekiety w samym centrum irackiej stolicy.

— 16.05 GMT: Izrael informuje o zamknięciu swej granicy z Egiptem by zapobiec ewentualnemu przenikaniu terrorystów.

— 16.15 GMT: Irak informuje, że wziął do niewoli dwóch amerykańskich pilotów, których pokazał w telewizji.

— 18.30 GMT: brat króla Jordanii, książę Hasan oświadcza w Ammanie, że jego kraj nie zgodzi się „by wykorzystywano go jako korytarz dla lotnictwa stron walczących".

— 18.40 GMT: w Izraelu zostaje ogłoszony alarm przeciwrakietowy — odwołany 25 minut później.

— 19.00 GMT: alarm przeciwrakietowy w Bahrajnie — odwołany po 10 minutach.

(Oprac. J.J.)

KRONIKA POLITYCZNA

★ Prezydent Lech Wałęsa przyjął w Belwederze przedstawicieli Stowarzyszenia Polskich Przemysłowców: Jerzego Grohmana, Jana Zamoyskiego i Karola Whiteheada. Przedstawili oni prezydentowi swą koncepcję prywatyzacji, w tym zwłaszcza przekazywania obiektów przemysłowych dawnym właścicielom.

★ W piątek wieczorem Lech Wałęsa spotkał się w Belwederze z wiceprzewodniczącym NSZZ „Solidarność" w latach 1980—81 Stanisławem Wądołowskim. Spotkanie miało charakter prywatny.

★ Premier Jan Krzysztof Bielecki przyjął 18 bm. szefa przedstawicielstwa Narodów Zjednoczonych do Spraw Rozwoju Gospodarczego (UNDP) w Warszawie, Maciej Tymowskiego.

★ Premier przyjął także Marka le G. Allena, stałego przedstawiciela Międzynarodowego Funduszu Walutowego w Polsce. Było to pierwsze spotkanie Jana Krzysztofa Bieleckiego z przedstawicielem MFW po objęciu przezeń funkcji prezesa Rady Ministrów.

★ Lech Wałęsa przyjął 18 bm na audiencji w Belwederze ambasadorów nadzwyczajnych i pełnomocnych: Federacyjnej Republiki Brazylii Joao Augusto de Medicis, Związku Australijskiego Anthony'ego C. Kevina i Algierskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej Mohameda Djeghaba, którzy złożyli listy uwierzytelniające.

Katowice: A. Miodowicz w ogniu krytyki

Z Radą Federacji Związków Zawodowych Górników rozmawiał 18 bm. w Katowicach przewodniczący OPZZ Alfred Miodowicz.

Usłyszałem dużo uwag krytycznych pod adresem OPZZ: zarzucano małą operatywność i skuteczność działania. To zrozumiałe: górnikom jest obecnie bardzo ciężko pracować i żyć gdy warunki bytowe ludziom się pogarszają — wzrasta nerwowość. Nie byłoby takich rozgoryczeń; gdyby górnictwo miało klarowny oraz zrozumiały dla ludzi program i perspektywy — powiedział Alfred Miodowicz w rozmowie z dziennikarzem PAP. Szykujemy się do rozmów z rządem. Z naszej strony na pewno podniesiemy 5, 6 kluczowych spraw: na pewno problem „popiwku", budżetu, prywatyzacji i bezrobocia — dodał szef OPZZ. (PAP)

Związkowcy chcą negocjować

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

runku spełnić. — *Dyrekcja zaproponowała kwotę, która nie dała możliwości realizacji porozumienia płacowego* — stwierdza **Józef Żurawski** wiceprzewodniczący Okręgowej sekcji Kolejarzy Śl.DOKP NSZZ „S"

— *Średnia płaca nie odzwierciedla właściwie wysokości zarobków kolejarzy* — mówi **Ryszard Filipowicz** przewodniczący Komisji Zakładowej NSZZ „S" PKP Katowice. — *50 proc. sumy to różne pochodne od płacy zasadniczej. Ludzie zajmujący się remontem torów zarabiają np. około 800 tys. zł.*

14 stycznia br. kolejarze podjęli decyzję, że jeżeli do 21 bm. nie dojdzie do porozumienia w sprawie realizacji zgłoszonych postulatów, to 22 bm. w godzinach od 10 do 12 przeprowadzony zostanie strajk ostrzegawczy w PKP

— *Jesteśmy gotowi do rozmów w każdej chwili* — zapewnia jednak J. Żurawski.

(stelm)

Ofiarom katastrof górniczych

Podczas kolejnego spotkania Krajowego Porozumienia Komisji Zakładowych NSZZ „Solidarność", które odbyło się 11 bm. w Katowicach, podjęto decyzję o utworzeniu funduszu pomocy ofiarom katastrof górniczych. Inicjatorem byli członkowie „Solidarności" z warszawskich hoteli „Victoria" i „Europejski", przeznaczając na ten fundusz 2 mln zł.

Krajowe Porozumienie zwraca się z apelem do komisji zakładowych NSZZ „Solidarność oraz wszystkich, którym leży na sercu los ofiar katastrof w kopalniach, o dokonywanie wpłat pieniężnych na fundusz. Jego administratorem jest Komisja Zakładowa „S" z kopalni „Wujek". **Wpłat można dokonać na konto bankowe — 312608-9407-132, Bank Śląski, Oddz. Katowice z dopiskiem: „Ofiarom katastrof górniczych".**

(stelm)

SPORT

Naprzód — Unia 3:2

Bez bramkarza łatwiej

Hokeistom Unii Oświęcim chyba znacznie łatwiej gra się bez bramkarza — do takiego wniosku można dojść po meczu w Janowie. Na 2 minuty przed końcem spotkania z Naprzodem goście wycofali Wojciecha Bacę i zdobyli jednego gola, zmniejszając rozmiary porażki na 2:3. Do wyrównania nie tylko zabrakło czasu, ale również umiejętności. W pozostałych meczach zwyciężali faworyci, choć punkty nie przyszły im łatwo. Przewaga Polonii jest ogromna i szansa na nawiązanie rywalizacji dopiero w play offie.

W styczniowych spotkaniach ligowych zarówno **Naprzód**, jak i **Unia** prezentowały formę w kratkę. Janowianie po kiepskim występie przeciwko Cracovii, w następnym zaprezentowali się więcej niż poprawnie, ale również w Bytomiu przegrali. Tym razem nie zawiedli publiczności i zdołali odnieść nikłe, ale niezwykle cenne zwycięstwo nad Unią. Autorem wszystkich goli był **Janusz Adamiec**, wyjątkowo skuteczny w piątkowy wieczór. Goście nie mogli poradzić sobie że szczelną i uważną grą gospodarzy w strefie środkowej. Dobrze bronił **Andrzej Hanisz**, który w kilku trudnych sytuacjach zaimponował refleksem oraz spokojem.

Hokeiści Unii w trzeciej tercji atakowali i próbowali wyrównać. Dochodziło do ostrych starć i sędziowie co bardziej krewkich zawodników odsyłali na ławkę kar. Kiedy na 2 minuty przed końcową syreną goście wycofali bramkarza i wprowadzili kolejnego hokeiste na lodzie zrobiło się gorąco. Janowianie stracili bramkę, lecz przed kolejną zdołali się uchronić. Cenne i potrzebne zwycięstwo odniósł Naprzód, który w niedzielę ma szansę na powiększenie dorobku punktowego.

● **NAPRZÓD — UNIA** 3:2 (0:1, 3:0, 0:1). Bramki uzyskali: **Adamiec** 3 (24, 26 i 31 min.) — dla zwycięzców; **Porzycki** (7) i **Szostak** (19) — dla gości. Sędziowali: **Miszek** oraz **Materna** i **Macioł** (wszyscy Katowice), widzów 1 tys.

NAPRZÓD: Hanisz — Krzoska, Janiszewski, Cuber, Adamiec, Bujar — Patalong, Kozieł, Gomułka, Pohl, Koszowski — Kusiak, Czpaka, Drab, Czakański. **Kary:** 16 min.

UNIA: Baca — Osoba, Aleksiejew, Kotoński, Szostak, Żymankowski — Waszak, Piwowarczyk, Kuberski, Porzycki, Kotyla — Batkiewicz, Cholewa, Przewoźny, Zeman, Pilarski. **Kary:** 19 min.

● **CRACOVIA — POLONIA** 4:6 (0:2, 0:3, 4:1) **Bomba** (47), **Guzy** (47), **Roszczin** (49), **Sikora** (60) — dla „pasów"; **Dybaś** 3 (7, 20, 36), **Kądziołka** (29), **Kuźniecow** (38) i **Fras** (46) — dla gości.

● **TOWIMOR — PODHALE** 4:5 (2:2, 1:1, 1:2). **Majstrzyk** 2 (14 i 46), **Fraszko** (11), **Soliński** (40) — dla torunian; **G. Chowaniec** (3), **Szopiński** (20), **Ruchała** (25), **Podlipni** (43) i **Tomasik** (47) — dla „szarotek".

1) **Polonia** (1)	23	41	98—51
2) **Podhale** (3)	23	28	102—66
3) **Unia** (2)	23	28	95—67
4) **Towimor** (4)	23	25	85—83
5) **Naprzód** (6)	23	23	80—90
6) **Cracovia** (6)	23	23	93—86
7) **Górnik** (7)	20	18	92—85
8) **Tychy** (8)	20	17	85—84
9) **Zagłębie** (9)	20	11	76—97
10) **ŁKS** (10)	20	4	46—143

W niedzielę następna seria spotkań. Grają: Polonia — Podhale, Naprzód — Towimor, Cracovia — Unia, Zagłębie — Tychy, Górnik — ŁKS. (sow)

Działacze sportowi u premiera

W piątek 18 bm. premier **Jan Krzysztof Bielecki** spotkał się z kierownictwem b. KMiKF, przedstawicielami Kongresu KF, sekcji KF NSZZ „Solidarność" i Krajowego Komitetu Olimpijskiego. Omawiane były sprawy związane z nowymi ustawami sejmowymi — o utworzeniu Urzędu KF oraz o Kulturze Fizycznej.

W dyskusji poruszono wiele innych problemów wiążących się z działalnością przyszłego urzędu. Uczestnicy spotkania w URN podkreślali, iż niezbędna jest zmiana obowiązujących dotychczas przepisów finansowych. Firmy sponsorujące działalność sportową powinny korzystać z prawa do odpisu podatkowego. Zmienione powinny być także zasady rozdziału środków na działalność stowarzyszeń KF.

Działacze „Solidarności" są zdania, iż proces demokratyzacji ruchu sportowego przebiega zbyt wolno. Rewizji powinny ulec statuty polskich związków i stowarzyszeń sportowych. Zwracano uwagę na fakt, iż w najtrudniejszej sytuacji są Ludowe Zespoły Sportowe, działające w środowisku wiejskim.

Uczestnicy spotkania podkreślali także, iż kultura zdrowotna nie uzyskała należnej jej rangi. W spotkaniu uczestniczył przedstawiciel Episkopatu Polski. (PAP)

W plebiscycie »Wieczoru« judoka i hokeiści

Wczoraj odbyła się uroczystość podsumowania kolejnego już plebiscytu redakcji „Wieczoru", na najlepszych sportowców woj. katowickiego połączona z wręczeniem nagród laureatom. Wśród zawodników zwyciężył (nie po raz pierwszy) judoka Czarnych Bytom **Waldemar Legień**, wyprzedzając zapaśnika Unii Racibórz, **Ryszarda Wolnego** i judoczkę Budowlanych Sosnowiec, **Bożenę Strzałkowską**. Na kolejnych miejscach znalezli się: 4) **Robert Warzycha** (piłka nożna — Górnik Zabrze), 5) **Monika Bobrowska** (szachy — ROW Rybnik), 6) **Janusz Nawrocki** (piłka nożna — Katowice), 7) **Gabriel Samolej** (hokej — Polonia Bytom), 8) **Krzysztof Wilusz** (akrobatyka — AZS AWF Katowice), 9) **Juliusz Sobczak**, 10) **Zbigniew Górecki** (obaj boks — Jastrzebie).

Wśród trenerów największą liczbę głosów zyskał **Tadeusz Nikodemowicz** (hokej — Polonia), dystansując **Antoniego Masternaka** (zapasy — Katowice) i **Józefa Wiśniewskiego** (judo — Czarni). Najlepszym zespołem Katowickiego wybrano **hokeistów Polonii Bytom, judoków Czarnych Bytom i zapaśników Katowic.** (Z)

Becker »maratończykiem«

Najdłuższy pojedynek w historii międzynarodowych tenisowych mistrzostw Australii w Melbourne, stoczyli w trzeciej rundzie turnieju na kortach Flinders Park Niemiec **Boris Becker** z Włochem **Omarem Camporese**. Wygrał faworyt, rozstawiony w tej imprezie z nr 2 — **Becker** 7:6 (7—4), 7:6 (7—5), 6:0, 4:6, 14:12. Zacięty bój trwał 5 godzin i 11 minut! Tylko ostatni piąty set rozgrywano przez ponad dwie godziny, dotychczasowy rekord należał do **Pete Samprasa** i **Tima Mayotte** a wygrał wówczas Sampras 7:6, 6:7, 4:6, 7:5, 12:10, a gra trwała 4 godz. 59 min.

Udany start Radkego

Na olimpijskim torze w Sarajewie rozpoczęły się mistrzostwa Europy w łyżwiarskim wieloboju kobiet i mężczyzn. Pierwszego dnia bardzo dobrze zaprezentował się **Jaromir Radke**, zajmując w biegu na 5000 m wysoką piątą lokatę uzyskując czas 7.01.60. Zawodnika warszawskiej Legii wyprzedzili aktualnie najlepsi panceniści świata na tym dystansie. Wygrał Johann Olav Koss (Norwegia) — 6.53,28, wyprzedzając obrońcę tytułu mistrzowskiego Berta Veldkampa — 6.55,93 oraz Leo Vissera (obaj Holandia) — 6.59,07. Polak przegrał jeszcze tylko z rekordzistą świata na 5 km Geirem Karlstadem (Norwegia) 6.59,47.

Drugą konkurencję, bieg na 500 m, wygrał zawodnik radziecki **Nikołaj Gulajew** w czasie 38.13, przed **Adne Soendralem** (Norwegia) i **Peterem Adebergiem** (Niemcy) — 38,63.

Konkurs na sprawozdawców

Redakcja Sportowa Polskiego Radia w Katowicach ogłasza konkurs na sprawozdawców i reporterów sportowych, współpracowników Sportowego Towarzystwa Radiowego. Warunki: nie przekroczony 30 rok życia, student lub absolwent wyższej uczelni, ogólna znajomość sportu, dobra znajomość języka polskiego, pożądana znajomość jednego języka obcego i dobra dykcja. Zgłoszenia do 10 lutego pisemne pod adresem: Redakcja Sportowa PR Katowice, 40-953 Katowice, ul. Ligonia 29, z dopiskiem „Sprawozdawca".

Znów Petra

Kolejny sukces w alpejskim Pucharze Świata zanotowała Austriaczka **Petra Kronberger**. We francuskiej miejscowości Meribel wygrała bieg zjazdowy, wyprzedzając **Carole Merle** (Francja) i swoją rodaczkę **Veronikę Wallinger**. Dzięki zwycięstwu Kronberger prowadząca w klasyfikacji Pucharu powiększyła przewagę nad najgroźniejszymi rywalkami. **Katrin Gutensohn-Knopf** (NRF) dzieli od Kronberger 70 punktów, a trzecią **Sabine Ginther** (Austria) 73 pkt.

Szanse zmalały

Po dwóch półfinałowych meczach siatkarskiego Pucharu Europy w grupie „A" na czele znajdują się drużyny, od początku uchodzące za faworytów do awansu — **CSKA Moskwa i Philips Panini Modena.** Druga porażka AZS Częstochowa znacznie zmniejszyła szanse drużyny polskiej na znalezienie się w finałowej czwórce. Teraz, w kolejnym meczu akademicy zmierzą się z prezentującym podobny poziom zespołem Las Palmas i może wreszcie zdobędą pierwsze punkty. Zespół Las Palmas przegrał w Modenie z Philipsem 0:3 (—2, —7, —6). W grupie „B" prowadzi bez straty punktu Maxicono Parma i awans do finału tej drużyny jest niemal pewny.

GRUPA B: Cannes — Partizan Belgrad 3:1 (5, 8, —13, 6), Maxicono Parma — Bayer 3:0 (13, 10, 5).

PAP INFORMUJE

● **PIŁKARSKA** reprezentacja Hiszpanii, w towarzyskim meczu w Castellon, zremisowała z Portugalią 1:1 (0:1). Bramkę dla gospodarzy uzyskał Gabriel Moya (71 min.). dla gości: Oceano (39).

● **TRZECIEJ** porażki doznali polscy hokeiści na trawie uczestniczący w turnieju o Puchar I. Gandhi. Tym razem Polacy przegrali z ZSRR 0:2 (0:1).

● **DO PAŃSTWOWEGO** rejestru wpisany został nowy szybowiec akrobatyczny „Swift". Szybowiec powstał w prywatnej firmie Edwarda Magańskiego w Bielsku-Białej.

Narciarze wystartują w Saalbach

Mistrzostwa świata w narciarstwie alpejskim rozpoczną się w Saalbach (Austria) zgodnie z planem pomimo wojny w Zatoce Perskiej. Władze FIS umotywowały tę decyzję tym, że „sport pozwala nawiązywać kontakty między narodami".

Środki bezpieczeństwa mają być w Saalbach bardzo wzmocnione. Do miejscowej policji dołączy 70 specjalistów z brygady antyterrorystycznej. Narciarze z krajów, które wysłały swe wojska na wojnę z Irakiem będą strzeżeni 24 godziny na dobę. Zapewnienie takie złożyło austriackie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych. **Odwołano jednak wszystkie imprezy kulturalne, które miały odbyć się w Saalbach przy okazji mistrzostw oraz ceremonię otwarcia, by uniknąć zgromadzenia wielonarodowego tłumu w jednym miejscu i czasie.**

Nie ma na razie żadnej decyzji w sprawie startu w Saalbach ekipy amerykańskiej, która w czwartek rano wyjechała z Europy do USA. W każdej chwili wycofać się też mogą Kanadyjczycy. Ich macierzysta federacja pozostawiła każdemu z zawodników wolną rękę. Obecnie Kanadyjczycy przebywają jeszcze w Europie i prowadzą telefoniczne rozmowy ze swymi amerykańskimi kolegami. (PAP)

Wzmożone zakupy etyliny

Śląska Giełda w Katowicach w ubiegły czwartek i wczoraj odnotowała wzmożone zainteresowanie sprzedażą etyliny 94. W ciągu tych dwóch dni, za pośrednictwem maklerów giełdy zawarto transakcje opiewające na 900 tys. litrów. Jest to o kilkanaście procent więcej, niż na początku miesiąca. Paliwo sprzedają licencjonowani importerzy z Zachodu, kupcami są różne podmioty gospodarcze, przede wszystkim prywatne. Nie tylko stacje benzynowe. Cena 1 litr. etylina 94 wynosiła wczoraj 3.450 zł. Jest to cena stabilna od kilku dni.

W porównaniu z początkiem br. cena litra etyliny 98 spadła z 4.375 zł na 3.500 zł. Jak dowiadujemy się na giełdzie, w **ocenie jej pracowników, popyt nie jest spowodowany względami politycznymi i sytuacją w Zatoce Perskiej, a raczej zapowiedzianym wprowadzeniem podatku obrotowego na tego typu transakcje.** Podatek ten obowiązywać będzie 5 dni po ukazaniu się rozporządzenia Rady Ministrów w Dzienniku Ustaw. Kiedy to będzie, nie wiadomo, ale handlowcy wykazują jak widać przezorność. (awo)

Aukcja odwołana!

W czwartkowym wydaniu „TŚl." podaliśmy informację o planowanej na niedzielę 20 stycznia br. w Katowicach aukcji dzieł sztuki na rzecz pomocy dla Litwy.

Organizatorzy — plastycy środowiska katowickiego — ze względu na umożliwienie udziału w akcji plastykom z innych ośrodków, przesuwają termin aukcji.

Nowy termin zostanie podany w terminie późniejszym.

Działacze SD u biskupa

W czwartek 17 bm. **Damian Zimoń**, biskup katowicki przyjął przedstawicieli Wojewódzkiego Komitetu Stronnictwa Demokratycznego z posłem **Jerzym Ruseckim**, przewodniczącym WK SD w Katowicach.

W czasie spotkania omówiono m.in. krąg problemów życia społecznego i duchowego stanowiących przedmiot zainteresowań Kościoła i stronnictwa.

Podkreślono wagę postaw etycznych w życiu publicznym i jednostkowym oraz znaczenie nauki społecznej Kościoła w działalności SD.

W trakcie spotkania zaakcentowano potrzebę chronienia życia ludzkiego od momentu poczęcia oraz pilnego uregulowania spraw związanych z opieką społeczną. Uznano powrót nauki religii do szkoły jako fakt sprzyjający odnowie moralnej społeczeństwa.

Ochotnicy - pod broń

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

kow był jednym z sygnatariuszy opublikowanego w tygodniku „Moskowskije Nowosti" oświadczenia, oskarżającego władze radzieckie o brutalną interwencję w Wilnie.

Rząd amerykański oznajmił, że rozważa ograniczenie „całego wachlarza programów współpracy ze Związkiem Radzieckim", w tym w dziedzinie handlu i pomocy finansowej, w wypadku gdyby Moskwa wzmogła represje w republikach bałtyckich.

Marszałek Senatu Andrzej Stelmachowski udaje się wraz z grupą senatorów 20 bm. z wizytą oficjalną na Łotwę. (PAP)

Tymczasem nie ustają protesty w związku z radziecką agresją na Litwę. Przebywająca w Wilnie delegacja polskich senatorów — członków Porozumienia Centrum — wystosowała apel do parlamentarzystów świata o wyrażenie czynnej solidarności z broniącym swej niepodległości narodem litewskim.

Wieczorem 17 bm. wyruszył z Katowic transport 24 ton darów, o wartości 120 mln zł, zebranych dla mieszkańców Wilna przez Zarząd Regionu Śląsko-Dąbrowskiego „Solidarności". Na Litwę udała się również delegacja regionu z listem do jej prezydenta od przewodniczącego **Alojzego Pietrzyka.** (PAP)

W KILKU WIERSZACH

Z zagranicy

● **W PIĄTEK RANO** prezydent RFN **Richard von Weizsaecker** wręczył nominacje 19 ministrom nowego gabinetu kanclerza **Helmuta Kohla.** Prezydent RFN w krótkim przemówieniu podkreślił znaczenie pierwszego, wybranego demokratycznie rządu zjednoczonych Niemiec. Po uroczystościach w rezydencji prezydenta RFN, nowi ministrowie federalni zostali uroczyście zaprzysiężeni w Bundestagu.

● **Z NIEZNANYCH POWODÓW** w piątek rano samoczynnie wyłączyła się część bułgarskiej siłowni jądrowej. Jak podało bułgarskie radio, wyłączył się jeden z tysiącmegawatowych bloków elektrowni Kozloduj. Jest to już trzecia awaria tego bloku w ciągu sześciu miesięcy.

● **BURMISTRZ WIEDNIA Helmut Zilk** przekazał w piątek nagrody za zasługi w walce o prawa człowieka Fundacji im. Bruno Kreisky'ego. Wśród wyróżnionych 10 osobistości i 14 instytucji z Austrii, Niemiec, RPA, Izraela, Anglii, Brazylii, Salwadoru, Syrii i Kolumbii znalazło się także poznańskie Centrum Praw Człowieka.

Z kraju

■ Zakończoną 18 bm w Warszawie X sesję Polsko-Amerykańskiej Rady Gospodarczej można uznać za próbę zdynamizowania stosunków gospodarczych między naszymi krajami — na miarę deklaracji politycznych i woli polityków. Sesja służyła nawiązywaniu kontaktów i rozwijaniu współpracy na szczeblu firm. Przedstawiciele obu rządów jeszcze raz podkreślili, że wysiłki te będą wspierali.

■ Do ewidencji partii politycznych w Sądzie Wojewódzkim w Warszawie 18 bm. wpisano kolejną partię polityczną — Ruch Ludzi Pracy, z siedzibą w Warszawie, w gmachu OPZZ.

■ FSO potwierdziła, że od 21 bm. FSO podwyższa ceny „Poloneza" do 62 mln zł w wersji standardowej, zaś FSO 125p — do 52 mln zł. Fabryka nie podwyższa cen za tzw. dodatkowe wyposażenie, ale klienci, którzy ewentualnie zdecydują się na kupno tych samochodów powinni wiedzieć, że praktycznie cena najtańszego „Poloneza" wyniesie ok. 65 mln zł, zaś FSO 125p ok. 55 mln zł.

Węgiel spod Katowic

(DOKOŃCZENIE ZE STR. 1)

kończyć w 1995 r. Przewiduje się, że w jej wyniku nastąpią następujące deformacje powierzchni (obniżenie): 1,6 m w rejonie śródmieścia, 1,2 m w rejonie ul. Górnośląskiej, 1,4 m w rejonie Załęskiej Hałdy, 2,8 m w rejonie lotniska i ul. Francuskiej, 0,8 m w rejonie osiedla Paderewskiego.

Górnicy uważają, że prawie wszystkie postrzegane przez mieszkańców Katowic negatywne skutki wydobywania pod śródmieściem węgla są zgodne z przewidywaniami. To, że gdzieś są większe wynika z faktu, iż na powierzchni nie zrobiono tego, co powinno być zrobione.

Zdaniem dyrektora Okręgowego Urzędu Górniczego w Katowicach **Eugeniusza Ragusa**, jedynie gazownicy poważnie podeszli do sprawy. Wymieniona została cała sieć, dzięki temu nie było żadnej poważnej awarii. Szefowie wodociągów i kanalizacji założyli, że wymiana instalacji jest nieopłacalna. Postanowili ją remontować na bieżąco. Jeżeli teraz narzekamy na wodociągi i kanalizację, to wskutek tej decyzji — twierdzi dyr.

CIĘŻKIE DNI LITWY

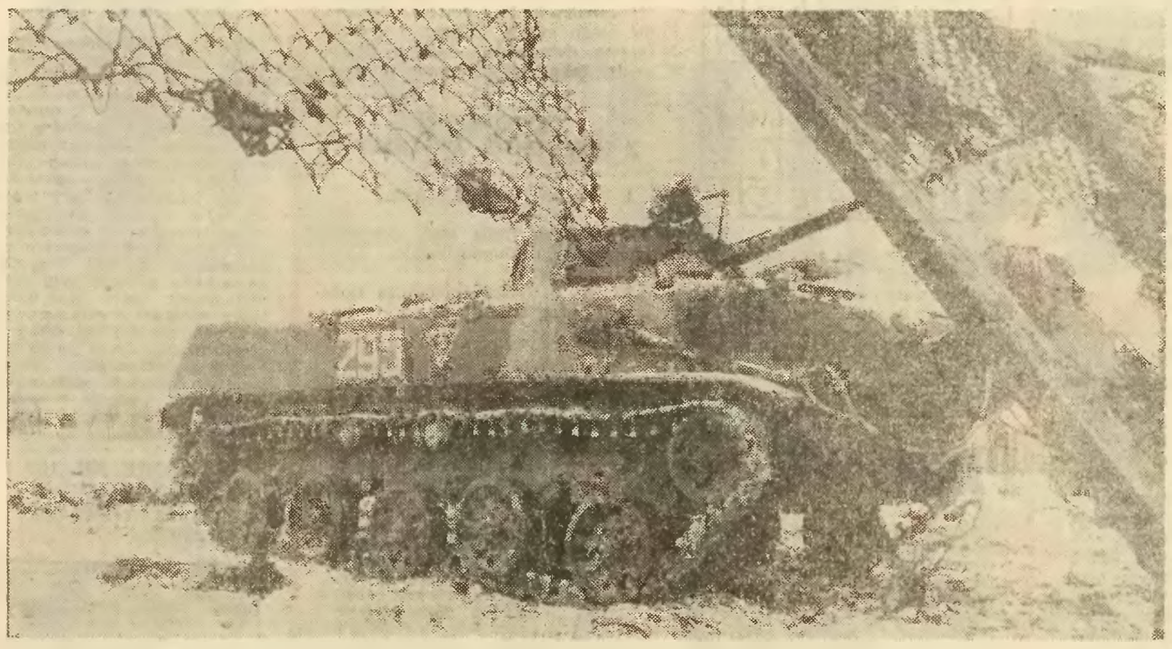

Sowiecki czołg przed ogrodzeniem okalającym wieżę telewizyjną w Wilnie

Mieszkańcy Wilna słuchają informacji za pośrednictwem radia kowieńskiego.

Broniący dostępu do parlamentu studenci i robotnicy nad najnowszym numerem „Respubliki" — organu Sajudisu.

Wilno — 16 stycznia 1991 r. **Fotografował: JÓZEF WRÓBEL.**

Ochotnicy do obrony parlamentu z determinacją i spokojem oczekują rozwoju wydarzeń.

W katowickim „Polmozbycie"

WRÓCIŁO STARE

A już się wydawało, że razem z talonami minęła bezpowrotnie epoka, w której można było żyć — i to nieźle — obracając samochodami. Oczywiście korzystali z tego źródła ci, ktorzy mieli do niego dostęp, reszta jak durna dokonywała przedpłat, które nie zawsze musiały być realizowane.

I oto wróciło stare, co z pewnością wzbudzi optymizm u tych, którzy wzdychają do dawnych, dobrych czasów. Afera wokół Wartburgów 1,3 (z silnikiem Volkswagena), która wyskoczyła w Lublinie odbiła się czkawką w Katowicach.

Sprawa zaczęła się od tego, że w pierwszej połowie ub r CHZ „Mostostal", za zgodą Ministerstwa Współpracy z Zagranicą, zawarła kontrakt na dostawę 10 tys. wspomnianych Wartburgów. Samochodów łakomych nawet dzisiaj, a szczególnie dzisiaj, jako że na jednym można zarobić lekko 10 mln złotych. Rozprowadzenia podjął się Lubelski Polmozbyt. Postanowiono skierować je do wolnej sprzedaży. Chętnych było wielu; tak wielu, że wokół tych wozów zrobiło się bardzo głośno w całej Polsce — sam były minister rynku wewnętrznego, Aleksander Mackiewicz, tłumaczyć się musiał w telewizji ze sposobu w jaki nabył ten samochód jego syn.

Wydawałoby się więc, że posmak afery, która rozpętała się wokół sprzedaży, powstrzyma kolejne Polmozbyty — uszczęśliwione tymi autami — przed popełnieniem jakichkolwiek nieprawidłowości. Tym bardziej że sprawa była czysta. Polmozbyty w Katowicach, Warszawie, Poznaniu, Szczecinie i Wrocławiu miały tylko wydawać samochody klientom, którzy wpłat dokonywali w Lublinie.

Ależ gdzież tam. Z afery lubelskiej nikt nie wyciągnął wniosków. W Katowicach, do których trafiło 100 takich samochodów, 40 postanowiono sprzedać tu, na miejscu. A, że na liście klientów nie brak i znanych nazwisk — szczególnie ze świata lekarskiego i nowej finansjery — więc w firmie zawrzało i związki zawodowe postanowiły wstrzymać sprzedaż kilkunastu ostatnich samochodów. Uznano iż najlepiej będzie rozlosować je wśród załogi.

No i stało się. Najpierw było losowanie, a później pretensje, wyjaśnienia i podejrzenia. Jedna strona podejrzewała drugą o wcześniejsze machlojki przy sprzedaży, trzydziestu kilku samochodów i to na skutek naprowieniowania komunizmem — jak to pięknie określił ktoś z załogi — a druga strona zarzucała pierwszej zbytnią... podejrzliwość.

No i po co było to wszystko? Czy taka duża firma jak Polmozbyt nie powinna mieć doskonałego liczydła firmy IBM, do którego według kolejności wpłat wciągani byliby wszyscy klienci? I byłby święty spokój.

(H.S.)

Najtańszy w Nowym Roku!
PAPIER
do drukarek komputerowych
POJEDYNCZY I WIELOWARSTWOWY (DO 5 KOPII)
● WSZYSTKIE WYMIARY ● WYKONUJEMY NADRUKI ● BEZPŁATNY TRANSPORT.
Ponadto: rolki do perforatora teleksowego, papier do teleksu (pojedyńczy i z kopiami), do faxu (210 i 216 mm), kserograficzny A-4.
Rewelacyjna oferta noworoczna:
składanka 360x12" (1+3) — 500 kpl za 220 tys. zł.
P.W. „Maksim", Poznań Kamiennogórska 22 Tel. 67-32-81 do 9 wew. 43 i 44. Tlx: 414583. Fax 521316. 33912kr

Spółdzielnia
Rękodzieła Ludowego i Artystycznego
„Makowianka"
w Makowie Podhalańskim, ul. Kolejowa 14
zatrudni natychmiast
GŁÓWNEGO KSIĘGOWEGO
Wykształcenie i kwalifikacje odpowiednie dla stanowiska głównego księgowego.
Oferty przyjmuje: Dział Spraw Osobowych w siedzibie spółdzielni ul. Kolejowa 14, 34-220 Maków Podhalański, tel. 71-602, 71-620.
33974kr

CO, GDZIE, KIEDY?

SOBOTA 19 STYCZNIA
Erwina, Henryka, Mariusza
Wschód słońca 7.34
Zachód słońca 15.59

NIEDZIELA 20 STYCZNIA
Dobiegniewa, Fabiana Sebastiana
Wschód słońca 7.33
Zachód słońca 16.01

TELEWIZJA

SOBOTA

PROGRAM I

7.00 Magazyn informacyjno-gospodarczy
7.45 Wiadomości
7.50 Tydzień na działce
8.20 Piłkarska kadra czeka
8.35 Ziarno — program redakcji katolickiej dla dzieci i rodziców
9.00 Wiadomości
9.10 Wiatrak — magazyn dla dzieci i młodzieży oraz filmy z serii: „Było sobie życie" — oraz „Hau"
10.40 Na zdrowie — program rekreacyjny
11.00 Benona — program wojskowy
11.25 Wędrówki dalekie i bliskie „Tajemnice szarych domków" — film dokumentalny prod. RFN
12.10 Wiadomości
12.15 Z Polski rodem — magazyn polonijny
12.45 Rokendroler — magazyn muzyki rockowej
13.15 Lustro — magazyn opinii publicznej
13.35 Laboratorium — Cargo
14.05 Wiadomości
14.10 Tele-audio-Video
14.30 Walt Disney przedstawia
15.45 Studio Sport — koszykówka zawodowa NBA
16.40 Butik — magazyn Grażyny Szcześniak
17.15 Teleexpress
17.35 „Siódemka" w „Jedynce" — francuski program satelitarny: „Przywoływanie rekinów" — film dokumentalny
18.30 „Opus sacrum" — film dok. Zofii Haloty
18.55 Z kamerą wśród zwierząt — historia ogrodów zoologicznych — Kopenhaga
19.15 Dobranoc: „Opowiadania Muminków"
19.30 Wiadomości
20.05 Frederick Forsyth przedstawia: „Duma i wyjątkowe uprzedzenie" — film sensacyjny prod. angielsko - niemiecko - włoskiej
21.45 Wilno — 12 i 13 stycznia 1991
22.15 Kontrapunkt — przegląd wydarzeń krajowych
22.40 Sportowa sobota
23.10 Wiadomości wieczorne
23.30 „Sztuka kochania" — komedia prod. polskiej (rok prod. 1989 — 90 min.), reż. Jacek Bromski.

PROGRAM II

7.25 Kaliber '91 — magazyn wojskowy
7.55 — 10.40 Telewizja Śniadaniowa
7.55 Powitanie
8.00 Panorama dnia
8.10 Magazyn Telewizji Śniadaniowej
8.35 Tele-narty
9.05 Magazyn Telewizji Śniadaniowej
9.15 Benny Hill — program rozrywkowy
9.45 Magazyn Telewizji Śniadaniowej
10.00 CNN — Headline News
10.15 Magazyn Telewizji Śniadaniowej
10.40 „Cudowne lata" — serial prod USA
11.05 Bariery
11.25 Program dnia
11.30 „Rodzina Brettów" (15) — serial prod. angielskiej
12.30 Zwierzęta świata: „Superczułe zmysły" (3) — „Zmysł słuchu" — serial dok. prod. angielskiej
13.00 5—10—15 — program dla dzieci i młodzieży
14.00 „Kusza" — „Jaskinia" — serial prod. USA
14.30 Studio tajemnic — Oddech życia — program Wandy Konarzewskiej
15.00 Moda karnawałowa Grażyny Hasse
15.30 Polacy — „Gram jeszcze w zielone" — film dok. o Wojciechu Młynarskim
16.30 „Strefa mroku" — serial prod. USA
17.00 Wielka gra — teleturniej
18.00 Aktualności Górnośląskiej Telewizji Regionalnej
18.30 Benny Hill — program rozrywkowy
19.00 Obserwator
19.30 „Diabły z Loudun" — W Heilbronn
20.00 W hołdzie pamięci Wacława Niżyńskiego — widowisko baletowe
20.45 Wariacje Eryka Lipińskiego na temat opery Rossiniego „Kopciuszek"
21.00 Co czytać — Artur Międzyrzecki
21.30 Panorama dnia
21.45 Słowo na niedzielę — ksiądz Janusz Pasierb
21.50 „Rodzina Brettów" (15) — serial prod. angielskiej
22.45 Rozmowy bez sekretów: Phil Donahue Show — „Tak i nie dla wojny w Zatoce Perskiej"
23.35 Komentarz dnia
23.40 CNN — Headline News

PROGRAM III REGIONALNY

11.00 Aktualności
11.15 Magazyn artystyczny pod red. S. Piskora
11.45 „Lekcja" — reportaż Z. Markowskiego
12.00 „Telefoniada" — teleturniej z nagrodami. Prowadzenie: B. Cader, W. Majewski
12.50 Kino z satelity: „Blue Grass" — film seryjny prod. amerykańskiej, cz. I
13.40 Muzyczna 15. W. Zamorskiego
14.00 „Sportowy przebój tygodnia" — program A. Zydorowicza
14.15—22.00 Retransmisja progr. satelit. SKY-1

NIEDZIELA

PROGRAM I

7.00 Witamy o siódmej
7.30 Kraj za miastem
7.55 Po gospodarsku
8.10 Od niedzieli do niedzieli
8.55 Wiadomości
9.00 Dla młodych widzów: Teleranek oraz film z serii „Niebezpieczna zatoka"
10.30 „Przerwana cisza" (5) — „W przestworzach" — serial przyrodniczy prod. hiszpańskiej
11.00 Notowania, czyli co się opłaca rolnikowi
11.25 Pewnego dnia o świcie — wojskowy program dokumentalny
12.00 Poranek symfoniczny WOSPRITV pod dyrekcją Macieja Niesiołowskiego (z Katowic)
13.00 Teatr dla dzieci: Jerzy Niemczuk — „Królewna Śmieszka", reż. Wiesław Rudzki,
13.50 Telewizyjny koncert życzeń
14.35 Magazyn Morze
14.55 Zima lubi dzieci — wokół koncertu
15.35 Wiadomości
15.40 Premiery Starego Kina: „Wierna rzeka" — wspomnienie o Leonardzie Buczkowskim i jego filmie „Wierna rzeka" z 1936 r.
16.55 Telewizjer
17.15 Teleexpress
17.35 „Carmen na lodzie" — film prod. niemiecko-hiszpańskiej
19.00 Wieczorynka — Walt Disney przedstawia: „Chip i Dale"
19.30 Wiadomości
20.05 „Wszystkie drogi prowadzą do domu" — cz. 2 ost. — film prod. włoskiej
21.45 7 dni — świat
22.15 Sportowa niedziela
22.45 Wiadomości wieczorne

PROGRAM II

6.50 Powitanie
6.55 Przegląd tygodnia (dla niesłyszących)
7.30 Film dla niesłyszących: „Wszystkie drogi prowadzą do domu" — cz. 2 ost. — film prod. włoskiej
9.10 Jutro poniedziałek
9.30 Koncert życzeń (z Katowic)
10.00 CNN — Headline News
10.15 Weneckie biennale — reportaż Andrzeja Gebera
10.50 Z Wojciechem Kilarem o muzyce — Powrót do folkloru (z Katowic)
11.25 „Druga twarz artysty" — reportaż o Wiesławie Ochmanie
11.55 Program dnia
12.00 Polska Kronika Filmowa
12.10 „Póki się znów nie spotkamy" (2) — serial prod angielskiej
13.00 100 pytań do... Janusza Rolickiego
13.40 Maciej Niesiołowski — Z batutą i z humorem
14.00 Kino familijne: „Złotodajny strumień" (1) — serial prod. australijskiej
14.45 „Urodziłam się na ulicy" — widowisko artystyczne o Edith Piaf, reż. B. Sałacka, wyk.: D. Pomykała i E. Sałacka
15.45 Kicz, czyli sztuka szczęścia
16.00 Podróże w czasie i przestrzeni: „Bezkresna podróż" (1) — „Nie widziane światy" — serial popularnonaukowy prod. USA
17.00 Studio Sport — Puchar Europy w piłce ręcznej kobiet — Pogoń Szczecin — Savsjo H.K.
17.30 Bliżej Świata — przegląd telewizji satelitarnych
19.00 Wydarzenie tygodnia
19.30 Abecadło „Jaszczurów"
20.00 Przeboje B. Kaczyńskiego
21.00 Wrocław na antenie Dwójki — recital Doroty Stalińskiej
21.30 Panorama dnia
21.45 „Póki się znów nie spotkamy" (2) — serial prod angielskiej
22.35 Uśmiech z Galicji — Cabaret Meeting
23.05 „Dell 'amore" — śpiewają J. Majchrzak i T. Woźniak
23.35 Komentarz dnia
23.40 CNN — Headline News
23.55 Poezja nowej fali — Krzysztof Karasek (z Katowic)

PROGRAM III REGIONALNY

9.30—14.15 Retransmisja progr. satelit. RTL
Kino z satelity — powtórzenia
14.15 „Blue Grass" — film prod. amerykańskiej odc. I
15.10 „Simpsonowie" — film animowany
15.35 „Na nartach" — film dla dzieci z serii „Inspektor Gadget" (prod USA)
16.00 „Szampański Charlie" — film prod. francusko-kanadyjskiej odc. IV (ostatni)
16.55 „Nie ma róży bez noża" — film z serii „Hardball" (prod. USA)
17.45 Retransmisja progr. satelitarnego RTL
19.30 „Sport w Trójce" — magazyn sprawozdawczy

TV OSTRAWA

SOBOTA

PROGRAM F 1

WIADOMOŚCI: 9.00 12.15 19.30 0.20
8.30 Wydarzenia, komentarze. 9.05 Jaskółka — program publicystyczny dla dzieci. 10.05 „Ferda" — serial animowany RFN — 1. 10.30 Walt Disney przedstawia. 11.30 „Dziewczęta i chłopcy z jednej ławki" — teleturniej dla dzieci. 12.10 Z dziennika policji SR. 12.20 TV klub niesłyszących. 13.30 Ze świadkami przeszłości. 13.45 Historia filmu animowanego. 14.35 „Laurel i Hardy" — groteska. 14.55 Ivan Lendl o sobie — program dokumentalny. 15.35 Aktualna publicystyka. 15.45 Rhytmick — program muzyczny. 16.35 „Krzysztof Kolumb" — serial włoski — 3. 18.00 Propozycje nie tylko na niedzielę. 18.45 Gimnastyka. 19.00 Wieczorynka: „Mach i Szebestówna". 19.10 Wieczorem na ekranie. 19.15 Losowanie loterii „5 spośród 40". 19.20 Prognoza pogody. 19.55 Wydarzenie tygodnia. 20.15 „Załóżmy się, że..." — program rozrywkowy niemieckiej stacji TV. 22.15 Bramki, punkty, sekundy. 22.30 „Okno z sypialni" — film kryminalny USA. 0.25 Melodie zagraniczne.

PROGRAM TVC

8.00 J. niemiecki dla dzieci. 8.15 J. francuski. 10.15 J. anglo-amerykański. 10.45 J. niemiecki. 11.00 J. angielski dla najmłodszych. 11.10 J. anglo-amerykański. 11.25 Family Album USA. 11.50 Życie w przyrodzie. 14.30 1. liga koszykówki mężczyzn: Sparta Praga — WS Praga. 16.10 „Tajemnica trzech kapitanów" — serial sf dla dzieci — 2. 16.35 „Biały kotek" — bajka. 17.20 Sylwetka aktora J. Pivca. 18.25 Wieczorem na ekranie. 18.30 Dobry wieczór, dzieci: „Mach i Szebestówna". 18.45 Morawskie wiadomości. 19.00 Szkoła nie tylko dla emigrantów — program dokumentalny o czeskiej szkole w Wiedniu. 19.15 Film animowany. 19.30 Dziennik TVCS. 19.55 Stres po czesku. 20.00 „Marysza" — przedstawienie Teatru Realistycznego z Pragi. 21.40 Aktualności. 22.00 Klub Nietoperz — program dyskusyjny. 23.30 Plotki — koncert zespołu „Peterka i spółka".

NIEDZIELA

PROGRAM F 1

WIADOMOŚCI: 13.10 16.50 19.30 23.25
8.30 Studio Rosa — dla dzieci. 10.00 Muzyk — program muzyczny dla dzieci. 10.30 Losowanie Sportki. 10.40 „Najbardziej odległe miejsce na ziemi" — serial brytyjski — 1. 12.00 Obiektyw. 12.30 Propozycje nie tylko na niedzielę. 13.15 Co przyniósł tydzień — program dyskusyjny z udziałem znanych osobistości. 14.15 Wydarzenie tygodnia. 14.30 Automoto Rewia. 15.10 „Gry bez granic" — międzynarodowy konkurs. 16.35 „Żagle i okręty" — film dokumentalny. 17.40 Walt Disney — przedstawia. 18.45 Gimnastyka. 19.00 Wieczorynka: „Mach i Szebestówna". 19.10 Wieczorem na ekranie. 19.15 Przemówienia. 19.20 Prognoza pogody. 19.50 „Pieniądze" — film francuski wg powieści E. Zoli — 1. 21.20 Co to? — teleturniej. 22.00 „Nika" — film dokumentalny. 22.40 Bramki, punkty, sekundy. 22.55 Recital operowy M. Hajossyowej.

PROGRAM TVC

10.00 „O koniach i jeźdźcach" — francuski serial dokumentalny. 11.00 Niedzielne nabożeństwo — transmisja z kościoła św. Antoniego w Pradze. 11.55 „Piękne dzielnice" — film francuski wg powieści L. Aragona — 2. 15.15 „Arka Noego" — hiszpański serial przyrodniczy. 14.50 J. francuski. 15.55 Spotkanie z ekranem. 16.15 Dajcie lata życiu — magazyn. 16.35 W Starym Kinie: „Gwiazda" — film czeski. 18.25 Wieczorem na ekranie. 18.30 Dobry wieczór, dzieci: „Mach i Szebestówna". 18.45 Praskie wiadomości. 19.00 J. anglo-amerykański. 19.20 Szkoła dla diabetyków. 19.30 Dziennik TVCS. 19.55 Wieczorem na ekranie. 20.05 L. Janaczek: „Młodość" — program baletowy. 20.25 Bohemia Crystal Tournee — relacja z konkursu skoków na nartach. 21.25 „Seksmisja" — film polski. 23.20 Opowiadanie na dobranoc.

RADIO

SOBOTA

PROGRAM I

WIADOMOŚCI: 5.00 8.00 10.00 10.30 11.00 18.00 20.00 21.00 22.00 23.00
5.05 Do nucenia przez cały dzień. 5.20 Gimnastyka poranna. 5.30 Poranne Rozmaitości Rolnicze. 5.55 Więcej, lepiej, nowocześniej. 6.00 Sygnały Dnia. 7.15 Punkty widzenia. 8.15 Reportaż. 8.55 Proza. 9.00 Cztery Pory Roku. 10.10 Dziś pomówimy o... 10.35 Przeboje zawsze młode. 11.10 Prezentacje. 11.30 Nowości nie tylko z CD. 12.05 „Z kraju i ze świata". 12.30 Przegląd prasy rolniczej 12.35 Radio Kierowców. 13.00 Komunikaty. 13.05 Radio Relax. 18.05 Matysiakowie. 18.35 Notatnik kulturalny. 18.40 W poszukiwaniu ulubionej melodii. 19.00 „Z kraju i ze świata". 19.30 Radio dzieciom. 20.10 Komunikaty Totalizatora Sportowego. 20.15 Koncert życzeń. 20.45 Boris Vian „Opowiastki do pociągu". 21.08 Przy muzyce o sporcie. 21.55 W kilku taktach, w kilku słowach. 22.05 Rozważania po capstrzyku. 22.15 Janko muzykant — jak pielęgnować talenty. 23.15 Panorama świata. 23.30 Zaproszenie do tańca 23.55—24.00 Myśli przed końcem dnia. 0.07—3.45 Program nocny, w tym: 0.48 — Wiadomości „Głosu Ameryki".

PROGRAM IV

WIADOMOŚCI: 11.00 19.00
5.00—8.50 **PROGRAM ROZGŁOŚNI PR KATOWICE.** 5.00 Na Śląskiej Fali. 6.45 Aud publicystyczna pt. „Bolek i Lolek w biznesie" aud. I. Swadźby 8.30 Wideo Hit — aud. G. Kurowskiej. 8.40 Muzyka filmowa. 8.50 Klub Pod Znakiem Zapytania. 11.05 Alfabet Polski. 11.50 Biuro Listów. 12.00 Muzyczne legendy. 12.30—14.00 **PROGRAM ROZGŁOŚNI PR KATOWICE.** 12.30 Ekspres 12.40 Zespół Adwokacki „Dyskrecja". 14.00 Popołudnie Młodych Słuchaczy. 16.00—24.00 **PROGRAM ROZGŁOŚNI PR KATOWICE.** 16.00 Magazyn informacyjno-publicystyczny. 16.25 Z mikrofonem po boiskach. 17.00 Koncert życzeń. 18.00 Z mikrofonem po boiskach. 19.05 d.c. z mikrofonem po boiskach 19.30 W sobotę wieczorem. 22.00 BBC — retransmisja. 23.00 Klasycy przed północą. 23.55 Zakończenie programu — hymn.

NIEDZIELA

PROGRAM I

WIADOMOŚCI: 7.00 8.00 8.50 10.30 14.00 15.00 16.00 17.00 18.00 20.00 21.55 23.00
6.00 Kiermasz pod Kogutkiem. 6.55 Abyś dzień święty święcił. 7.05 „7 dni w kraju i na świecie". 7.30 Echa sportowej soboty. 7.35 Z albumu płytowego Hanki Ordonówny. 7.55 Komunikaty. 8.10 Radiowy Magazyn Wojskowy. 8.45 Proza. 8.55 Muzyka dawnych mistrzów. 9.00 Msza święta rzymskokatolicka. 10.00 Z życia Kościoła Katolickiego. 10.15 Recital organowy. 10.40 TOP — 10. 11.05 Magazyn Kulturalny. 11.30 Koncert chopinowski. 12.05 W samo południe. 12.50 Przegląd tygodników. 13.00 Radiowa piosenka tygodnia. 14.10 Dom i My. 14.20 Znane w nowej wersji. 14.30 „W Jezioranach". 15.05 Koncert życzeń. 16.10 Teatr PR „Obrazki starej Warszawy". 16.35 Popołudnie z kolędą. 17.05 ZSYP. 17.45 Wiersze dla Ciebie. 18.10 Wiadomości sportowe. 18.15 Wspomnienia muzykalne. 19.00 „Z kraju i ze świata". 19.30 Radio Dzieciom. 20.10 Przy muzyce o sporcie. 20.50 Komunikaty Totalizatora Sportowego. 21.00 Komunikaty. 21.05 Przewodnik Koncertowy. 22.00 Teatr PR „Czy zna pan Maronne". 23.15 Świat — temat tygodnia. 23.20 Jazz i piosenka. 23.55 — 24.00 Pół noc poetów: W. H. Auden.

PROGRAM IV

WIADOMOŚCI: 6.00 8.00 12.00
6.00—12.00 **PROGRAM ROZGŁOŚNI PR KATOWICE.** 6.05 Zacznijmy od Bacha. 7.00 Informacje dla kierowców. 7.05 Poranne divertimento. 8.05 Mikrofon i Muzy. 9.45 Radiowe Mozarteum — aud. A. Rozlacha. 10.30 Z reporterskich ścieżek. 12.05 Klasycy jazzu. 12.20 Wyprawy „Czwórki". 13.20 Pianiści na estradach świata. 14.00 Teatr Niedzielny „Ojciec". 15.15 Niezapomniane koncerty jazzowe. 15.45 Spotkanie z Jolantą Tubielewicz. 16.00 — 18.00 **PROGRAM ROZGŁOŚNI PR KATOWICE.** 16.00 Informacje dla kierowców. 16.05 Artur Rubinstein — artysta i człowiek. 17.05 Koncert życzeń. 18.00 Nabożeństwo Kościoła Prawosławnego. 18.40 Sonaty Kościelne Arcangelo Corelliego. 19.00—24.00 **PROGRAM ROZGŁOŚNI PR KATOWICE.** 19.00 Studio compact. 21.00 Wiadomości sportowe. 21.15 Kto ty jesteś — mag. literacki. 21.45 Koncert Śląskiej Muzyki Współczesnej. 22.00 BBC — retransmisja. 23.00 Jazzowe improwizacje. 23.55 Zakończenie programu — hymn.

Polskie Radio i Telewizja zastrzegają sobie prawo zmian w programie.

KINA

KATOWICE: Kosmos — Pretty Woman (18 USA 14.30 17.00 19.30). Rialto — Dzika orchidea (15 USA 9.30 12.00 14.30 17.00), Tatuaż (18 USA 19.30). Świadowid — Randka z nieznajomą (15 USA 14.30 17.00 19.00). **GISZOWIEC:** Hala KWK „Staszic" — niedz. Cocktail (18 USA 17.00 por. 15.00). **SZOPIENICE:** Hutnik — Śmiertelnie mroźna zima (12 USA 17.00 por. sob. 15.30). Klub Filmowca — sob. film F. F. Coppoli (15.00) niedz. film M. Scorsese (15.00 18.15). **DĄBRÓWKA MAŁA:** Capitol — Łowcy duchów (b.o. USA 17.00 19.00). **LIGOTA:** Bajka — Batman (b.o. USA 15.30).

BIELSKO-BIAŁA: Apollo — Samotny w obliczu prawa (15 USA 15.30 17.45) Randka z nieznajomą (15 USA 17.45 20.00). Rialto — Małpia intryga (15 USA 15.00 17.15 19.30).

CZĘSTOCHOWA: Wolność — Pretty Woman (18 USA 10.00 12.30 15.30 17.30 19.45). **BLACHOWNIA:** Kameralne — Frantic (15 USA).

Instytucja Filmowa Dystrybucji Filmów „Silesia-Film" zastrzega sobie możliwość zmian repertuaru.

TEATRY

KATOWICE: Teatr Śl. im. St. Wyspiańskiego (Duża Scena) g. 13 — Białe małżeństwo (sob. otwarte ab. gr. „C", niedz. otwarte ab. gr. „A"); Scena Kameralna — sob. 17.30 — M. Pawlikowska-Jasnorzewska — Szofer Archibald; g. 21 — Wieczór w teatrze: Seks-tet Mistrza; niedz. g. 18.30 — Szofer Archibald; Śl. TLIA „Ateneum" — g. 11 — Ballada o bochenku chleba (otwarte); **CHORZÓW:** Teatr Rozrywki (Kawiarnia „Antrakt") — g. 18 — Wieczór kolęd — Cicha noc; **ZABRZE:** Nowy — g. 18 — Arlekin (ab. ważne). **BĘDZIN:** Dzieci Zagłębia — niedz. g. 16 — Szary smok.

DYŻURY SZPITALI

KATOWICE: chir. ogólna, chir. urazowa — Szpital nr 1 BOGUCICE, Markiefki 87; chir. dziecięca — Klinika CHORZÓW, Truchana 7, laryngologia dzieci — Szpital nr 3 Macieja 10, laryngologia dorosłych — Szpital Wojewódzki TYCHY, okulistyka — PSK Ceglana; interna — Szpital nr 1 BOGUCICE, Markiefki 87, niedz. PSK, Francuska 20, chir. stomatologiczna — PSK, Francuska 20, niedz. Klinika Chir. Szczękowo-Twarzowej, ZABRZE, 3 Maja 13/15; chir. naczyniowa — I Katedra i Klinika Chirurgii Ogólnej i Naczyń Śl. AM KATOWICE-OCHOJEC; neurologia — Klinika Neurologiczna w LIGOCIE, Medyków 12 (dla dzielnic południowych od Tysiąclecia po Kostuchnę) i Oddział Neurologiczny Szpitala nr 5 SZOPIENICE, Korczaka 27 (dla centrum, dzielnic północnych oraz Siemianowic Śl.), pediatria — Szpital nr 4 JANÓW, Szopienicka 10 (dla dzielnic: Szopienice, Morcki i Mysłowic), Szpital nr 3, Macieja 10 (dla pozostałych dzielnic).

BIELSKO-BIAŁA: DYŻURY STALE PEŁNIĄ: Szpital nr 1 — Wyspiańskiego 21, Szpital nr 2 — Wyzwolenia 18, Szpital nr 3 — Sobieskiego 83, Szpital nr 5 — E. Flater 17. INFORMACJI o działalności Wojewódzkiego Szpitala Zespolonego udziela Sekretariat tel. 213-10 i 224-32 w godz. od 7 do 14.45.

CZĘSTOCHOWA: sob. chir. ogólna, chir. urazowa, urologia, laryngologia — Szpital im. L. Rydygiera, PPR 13/27, okulistyka — Szpital im. Wł. Biegańskiego, Mickiewicza 12, neurologia — Woj. Szpital Zespolony, PCK 1; niedz. chir. ogólna, chir urazowa — Szpital im R. Wejgla, BLACHOWNIA, Sosnowa 16; urologia, okulistyka, neurologia, laryngologia — Woj. Szpital Zespolony, PCK 1; oddział zakaźny WSzZ pełni dyżur codziennie dla całego województwa z wyjątkiem ZOZ Olesno i ZOZ Lubliniec, oddz. gin.-poł., dziecięcy i wewnętrzny — przyjmują codziennie każdy dla swojego rejonu, Oddział chir. dziecięcej szpitala im. L. Rydygiera pełni całodobowe dyżury dla dzieci 0—3 lat z terenu województwa. Ośrodek Dializ: 526-72. Oddział Nefrologii WSzZ oraz Oddział Chirurgii Naczyń Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego pełnią dyżury codziennie.

POGOTOWIA

Ratunkowe — 999, Straż Pożarna — 998, Policja — 997, Gazowe (dla Katowic) — 515-411, Energetyczne (dla Katowic) — 584-653, Pomoc Drogowa PZMot. — 981, 598-856, 539-633 (dla Katowic), 413-305 (dla Chorzowa), Pogotowie ulicznej sieci wodno-kanalizacyjnej (dla Katowic, Mysłowic i Siemianowic Śl.) — 516-094.

WAŻNIEJSZE TELEFONY

INFORMACJA: telefoniczna — 913, ogólna — 911, pocztowa — 955, Radio-Taxi — 919, Telefon Zaufania — 536-555 (g. 14—6), PKP — 537-313, 537-336, 537-360, kasy: o cenach biletów bagażowych — 575-478, PKS — 589-917, WPK — 519-039, 519-040, inf. służby zdrowia — 514-129 (g. 8—18), inf. „Orbisu" — 598-533, PIH — 518 061, inf. Urzędu Miejskiego, Młynska — 537-305, 538-011. Centralna Dyspozytornia Służb Komunalnych — 538-275. Zarząd Wojewódzki PCK — 512-012, Onkologiczny Telefon Zaufania GLIWICE (czynny w poniedz. i czwartki) — 311-051, w. 248, Wojewódzki Punkt Konsultacyjny ds. Narkomanii, ul. Gen. Hallera 70, tel. 563-984 (czynny w poniedz., wtorki i czwartki w g. od 9 do 14, środy i piątki od 9 do 13).

W dniu 16.01.1991 r., zmarł nagle w wieku 56 lat
inż.
HENRYK POPIOŁKIEWICZ
długoletni pracownik Biura Projektów „HYDROPROJEKT" Oddział Katowice.
Ceremonia pogrzebowa rozpocznie się w dniu 19.01. 1991 r. o godz. 12.00 w Kościele Św. B.M. Stanisława w Czeladzi.
W zmarłym tracimy znakomitego fachowca, lubianego kolegę i przyjaciela. Serdeczne wyrazy współczucia przekazujemy
RODZINIE ZMARŁEGO
DYREKCJA ORAZ KOLEŻANKI I KOLEDZY Z BIURA
235

Z wielkim żalem żegnamy
CZESŁAWA JĘDRALA
byłego Dyrektora Przedsiębiorstwa Eksportu Budownictwa „Piecoexport" w Gliwicach.
Odszedł od nas założyciel Przedsiębiorstwa Eksportu Budownictwa „Piecoexport" w Gliwicach, wieloletni Dyrektor, zasłużony i oddany pracownik budownictwa i handlu zagranicznego.
RODZINIE ZMARŁEGO
wyrazy głębokiego współczucia składają:
DYREKCJA, RADA PRACOWNICZA ZWIĄZKI ZAWODOWE I PRACOWNICY PRZEDSIĘBIORSTWA EKSPORTU BUDOWNICTWA „PIECOEXPORT" W GLIWICACH.
644

ZDANIEM LEKARZA

SEN

Przedstawiając Państwu niedawno dobre rady dla zachowania zdrowia wspomniałem między innymi, że aby być zdrowym, trzeba się porządnie wysypiać. W aforyzmie pochodzącym ze sławnej średniowiecznej szkoły medycznej w Salermo czytamy: „Sex horae dormire sat est iuvenique senique", co znaczy sześć godzin snu wystarczy i dla młodego i dla starego. Dalej uczeni z Salermo dodają: „nulli concedimus octo", nikomu nie pozwalamy na osiem.

Jednakże współczesna nauka coraz to bardziej skłania się do poglądu, że nie jest to słuszne i że społeczeństwa uprzemysłowione cierpią na niedostatek snu. Jest to poważny problem zdrowotny. Brak snu nie jest co prawda przyczyną jakiejś konkretnej choroby, ale pogarsza samopoczucie i upośledza sprawność. Dr Charles Pollak, szef ośrodka badania zaburzeń snu Uniwersytetu Cornell w N. Jorku jest zdania, że „senność jest jednym z najgorzej rozpoznanych źródeł niepełnej sprawności w naszym społeczeństwie". To znaczy w społeczeństwie amerykańskim z jego całodobowym rytmem życia. A może bardziej jeszcze japońskim. W Japonii wraca się z pracy o północy, toteż Japończycy podsypiają gdzie się da, w metrze, w windzie, w teatrze. U nas panują jak wiadomo inne obyczaje. Ulice pustoszeją we wczesnych godzinach wieczornych, życia nocnego praktycznie nie ma. Są jednak nocne filmy w telewizji, nawiasem mówiąc, wyświetlane o tak późnej porze zazwyczaj z niejasnych przyczyn.

Śpimy prawdopodobnie za mało, jeśli musimy używać budzika. Inny sygnał, to sposób zasypiania. Człowiek wypoczęty zasypia po 10—15 minutach od chwili położenia się do łóżka, niewyspany — w kilka minut potem, jak położy głowę na poduszkę. Jeszcze inny, to łatwość ucinania sobie drzemki w każdym momencie. Kto się wyśpi porządnie, nie zaśnie nawet przy nudnej książce. Co najważniejsze — zachowa przytomność przy pracy czy za kierownicą. Senność jest jednym z głównych źródeł wypadków. Zdaniem amerykańskiego Departamentu Transportu około 20 proc. wypadków drogowych przypisać należy tej przyczynie. Wiele osób pracuje na zmianie nocnej. Zakłóca to normalny rytm dobowy, którym kieruje zegar biologiczny, zespół komórek nerwowych, zlokalizowanych w części mózgu, zwanej przedwzgórzem. Praca na zmianie nocnej nie jest obojętna dla zdrowia i wiadomo na przykład, że pracownicy zmianowi częściej chorują na wrzód żołądka i dwunastnicy. Na zmianie nocnej większe jest ryzyko wypadku. Nad ranem są one parokrotnie częstsze niż w ciągu dnia.

Wiele osób cierpi na zaburzenia snu. Czasem są one spowodowane jakąś chorobą, czasem biorą się nie wiadomo skąd. Ofiary bezsenności sięgają po środki nasenne, co jednak na dłuższą metę nie jest bezpieczne, zwykle bowiem pojawia się konieczność zwiększania dawek i powstaje w końcu uzależnienie. Lepiej więc, przy pomocy lekarza, poszukać innych remedjów.

Niektórzy ludzie śpią źle, chociaż nie zdają sobie z tego sprawy. Otyli zwłaszcza cierpią na nocny, nawracający bezdech. Zwiotczałe mięśnie górnych dróg oddechowych zamykają przejściową drogę powietrzu. Śpiący chrapie, ale także budzi się na krótką chwilę, czasem 500 a nawet 1000 razy w ciągu nocy, aczkolwiek nic o tym nie wie. W ciągu dnia jest jednak zmeczony i senny.

Wbrew opinji szkoły w Salermo pojawiły się ostatnio dowody na to, że kilkunastolatek wymaga więcej snu niż dorosły, a także więcej niż dziecko. Z badań amerykańskich wynika, że potrzeby snu u młodzieży w tym wieku sięgają 9,5 godziny.

Pewien mój młody znajomy oświadczył, że nie ma tyle czasu na zmarnowanie. Czy jednak sen to czas całkiem stracony? Może się przecież przyśnić coś ważnego i ciekawego. Atalie ostrzegała Jezabel we śnie trzykrotnie przed gniewem Boga. Na próżno, niestety, dlatego też koniec Atalii był tragiczny. Ale już Scypion Młodszy wiele skorzystał z rad takich udzielał mu we śnie jego sławny przodek i imiennik. A prorocze sny Józefa Daniela?

Zwykli śmiertelnicy rzadziej mogą poznać przyszłość. W moim domu poniewierał się przed wojną jakiś prastary sennik, z którego pamiętam tylko tyle, że widzenie we śnie starszego adiutanta zwiastuje niezwykle pomyślne wydarzenie. Niestety, nigdy nie przyśnił mi się adiutant, do tego starszy.

Bywają jednak sny twórcze. Moja żona zgubiła kiedyś na campingu bardzo użyteczny przedmiot. Szukaliśmy go bezskutecznie długie godziny, aż wreszcie żonie wyśniło się w nocy, gdzie się znajduje. Było to bezsprzecznie wydarzenie niezwykłe, ale marzeniom sennym zawdzięcza ludzkość ważniejsze rzeczy. Herman Hilprecht, asyriolog amerykański, nie był w stanie odczytać napisu ze świątyni Bel w Nippur. We śnie ukazał mu się kapłan babiloński, który wyjaśnił mu sens inskrypcji. Kekule rozwiązał problem budowy pierścienia benzenu dzięki temu, że przyśnił mu się symbol Ouroborasa, wąż kąsający własny ogon. Podobne wypadki miały też miejsce w sztuce. Arcydzieło Tartiniego, sonata „Diabelski trel" to muzyka, jaką zagrał kompozytorowi we śnie diabeł. Muzykę tę zapisał Tartini zaraz po przebudzeniu i chociaż zapis nie dorównał podobno oryginałowi, był i tak lepszy od wszystkiego innego, co stworzył.

Nie żałujmy więc czasu na sen. Może nie dokonamy żadnego odkrycia i nie napiszemy żadnej sonaty, ale będziemy zdrowsi i sprawniejsi.

WOJCIECH GOSZCZYŃSKI

SPORTOWE ŻYCIE

PO BALU...

Wszelkiego rodzaju ankiety, plebiscyty czy konkursy na najlepszego sportowca zawsze wywoływały nie tylko dreszczyk emocji, ale również wiele kontrowersji. Trwały, wręcz akademickie dyskusje czy złoty medalista mistrzostw świata — załóżmy — w kajakarstwie jest lepszy od czołowego pingpongisty świata. Jak świat światem nigdy nie dojdziemy do obiektywnej oceny i stąd też plebiscyty trzeba traktować z przymrużeniem oka, a nie — jak niektórzy — ze śmiertelną powagą.

Plebiscyt „Przeglądu Sportowego" na najlepszego i najpopularniejszego sportowca kraju ma ponad 50-letnią tradycję i uplasowanie się w czołowej „10" jest poważnym wyczynem. Choć o sukcesy sportowe w świecie coraz trudniej jednak z laureatów różnych zawodów można było skompletować nie tylko „10", ale ustalić również dalsze lokaty.

Plebiscyt uzmysławia nam jak zmienia się zainteresowanie poszczególnymi dyscyplinami. Swego czasu, gdy jeszcze jako zapalony czytelnik gazety wysyłałem kupony plebiscytowe, zaklasyfikowanie się do elity było niezwykle trudne. Nie tylko trzeba było świetnie prezentować się na obiektach sportowych, ale również błyszczeć poza stadionem. Dzisiaj wśród laureatów nie ma piłkarzy, przedstawicieli dyscypliny najbardziej popularnej, ale mamy za to dwóch kick-bokserów. Nagle ta dyscyplina zaczęła cieszyć się niebywałą popularnością szczególnie u najmłodszych entuzjastów sportu. Owszem, szanuję, a nawet podziwiam kick-bokserów, ale niech mi nikt nie ma za złe, że nie należę do sympatyków tej dziedziny. Niemniej przy całym szacunku do osób i ich osiągnięć z pewnym zaskoczeniem odbieram ich pozycję w plebiscycie „PS". Koledzy z warszawskiego dziennika zawsze przy takiej okazji powtarzają, iż ich plebiscyt jest, nie tylko na najlepszego, ale również najpopularniejszego sportowca minionego roku.

Rzeczywiście jestem tradycjonalistą i należę do zwolenników gier zespołowych, lekkiej atletyki i innych „poważniejszych" dyscyplin. Może sukcesów nie było tak wiele jak niegdyś, ale zawsze z zainteresowaniem obserwuję rywalizację wśród sportowców. Wanda Panfil-Gonzalez z którą miałem okazję rozmawiać na początku grudnia, jak każda kobieta, już wtedy była doskonale przygotowana do balu w „Marriotcie". Suknia przywieziona prosto ze Stanów Zjednoczonych, podobnie jak niezbędne dodatki. Gdy rzuciłem mimochodem, że przecież laureatce nie wypada wystąpić inaczej, najlepsza maratonka świata żachnęła się i stwierdziła, iż zapewne zwycięzą piloci lub też Marek Piotrowski. Pewnie po cichu liczyła na pierwszą lokatę, wszak reprezentuje dyscyplinę, która jest niezwykle popularna na świecie. Pokonanie trasy maratonu jest niewątpliwie wyczynem, a gdy na dodatek zdobywa się pierwsze miejsce wtedy jest to superwyczyn.

Panfil-Gonzalez, należy do grona sportowców żmudnie wspinających się na szczyty. Przez wiele lat biegaczka z Tomaszowa startowała i osiągała czasy nie gwarantujące jej miejsca w czołówce światowej. Gdy już wielu trenerów o jej karierze mówiło w czasie przeszłym nagle rozpoczęły się sukcesy. Małżeństwo z Meksykaninem Maurizio Gonzalezem, treningi na wysokościach oraz maratońska specjalizacja pozwoliły lekkoatletycznemu kopciuszkowi z Tomaszowa osiągnąć szczyty sportowej popularności. Zwycięstwo w plebiscycie „PS" to jeszcze jeden dowód, że kibice tęsknią za sukcesami przedstawicieli „tradycyjnych" dyscyplin.

Bal w „Marriotcie" to pełen szpan — jak twierdzą bywalcy takich lokali. Zgromadził on wiele znakomitości sportowych z którymi chętnie odnowiliśmy, poprzez relację telewizyjną, znajomość. A propos relacji: przy całej sympatii dla prowadzącego ją duetu — niestety — z zażenowaniem obserwowałem nieporadność tej powszechnie lubianej pary redaktorów. Rzetelne przygotowanie się do prowadzenia tak ważnej imprezy z pewnością pozwoliłoby uniknąć nieoczekiwanych wpadek.

Było, minęło. Jeszcze niektórzy koledzy-dziennikarze wspominają upojną noc w „Marriotcie", zaś sportowcy zaczynają pracować na swoją popularność.

WŁODZIMIERZ SOWIŃSKI

BRYDŻ

● NIEWYRAŻALNE PIĘKNO
● OTP

● Jeden z rozdziałów, cytowanej już w tym miejscu przed tygodniem, interesującej książki Hugha Waltera KELSEYA pt. „Umysł eksperta" nosi tytuł: „Niewyrażalne piękno". Oceńcie Państwo sami, ile piękna zawarte jest w razdaniu przedstawionym poniżej (założenia obie strony przed partią, rozdawał N):

N: pik K105, kier AK9, karo W954, trefl W102

W: pik A2, kier 1073, karo KD732, trefl 875

E: pik W964, kier D8654, karo 1086, trefl 6

S: pik D873, kier W2, karo A, trefl AKD943

Rozdanie to pochodzi z rozegranego w 1978 r. meczu pomiędzy reprezentacjami... Izby Gmin i Izby Lordów. Zajmujący pozycję S kapitan drużyny Izby Gmin Timothy Kitson rozgrywał szlemika treflowego po wiście królem karo (W wchodził do licytacji karami). Rozgrywający wziął lewę asem i odatutował. Następnie zagrał pika do króla w stole. W nerwowo wskoczył asem i spróbował ściągnąć damę karo. W efekcie S nie miał żadnych kłopotów z wygraniem kontraktu. Gdyby W przepuścił, rozgrywający weźmie lewę królem i ponownie zagra w pika dokładając z obu rąk blotki (szansa drugiego asa pik wielce prawdopodobna w świetle wejścia W do licytacji). Jednak rozgrywającemu nadal brakuje jednej lewy (6 atutowych, 2 pikowe, 2 kierowe i 1 karowa). Po wzięciu lewy na asa pik, W zagra blotkę kier i rozgrywający z łatwością doprowadzi do następującej końcówki trzykartowej:

N: pik —, kier K9, karo W, trefl —

W: pik —, kier 107, karo D, trefl —

E: pik W, kier D8, karo —, trefl —

S: pik 8, kier W, karo —, trefl D

Po zagraniu przez S damy trefl para EW znajdzie się w przymusie podwójnym (W nie może dołożyć damy karo, gdyż wyrobi waleta w stole. Pozbędzie się więc blotki kier, rozgrywający dołoży niepotrzebnego już w tym momencie waleta karo i E będzie w przymusie pikowo-kierowym).

✲ Dziś o godz. 10.00 w sali konferencyjnej PMBH-Montex w Częstochowie przy ul. Dekabrystów 41 odbędzie się jednosesyjny turniej par, natomiast o godz. 16.00 Rejonowy Turniej Teamów „Orle Gniazda". Jutro o godz. 10.00 w tej samej sali odbędzie się dwusesyjny Ogólnopolski Turniej Par.

POMYŚL

A	M	G	Ć	Ż	W	Y	B
Ł	N	Z	Y	M	Y	I	I
S	D	Z			S	J	N
I	U		E	C		L	N
O	O		S	E		O	E
P	E	T			Z	M	Ś
K	W	E	I	A	L	I	M
L	K	R	O	P	E	Ę	

1. Ruchem konika szachowego należy obejść wszystkie puste pola narysowanej wyżej figury odczytując po drodze aforyzm Johna Stuarta Milla, angielskiego filozofa i ekonomisty.

2. Kluczem leciały dzikie gęsi. Po trzy w każdym rzędzie, przed każdą dwie, za każdą dwie i po jednej między każdymi dwiema. Ile gęsi leciało w kluczu i jak on wyglądał?

3. Basen ma długość 60 metrów, szerokość 36 metrów. Nalano do niego cztery miliony i jeszcze trzysta dwadzieścia tysięcy litrów wody. Jaka jest głębokość w basenie?

ODPOWIEDZI Z UBIEGŁEGO TYGODNIA:

1. W hotelu były 42 pokoje.

2. Gościem była sieć, gospodarzem ryba, a domem ocean.

3. Siła nabywcza pieniądza zmalała o jedną trzecią.

● MONETY STARE I NOWE

PIENIĄDZE JAKO MEDALE

Osobliwością polskiego systemu pieniężnego w dawnych wiekach były pieniądze — medale. Za ostatnich Jagiellonów za podstawową jednostkę obrachunkową przyjęto czerwonego złotego — równoważnik dukata, srebrnego talara albo 30 groszy. Ale bito też monety o wyższych nominałach niż czerwony złoty. Za Zygmunta Starego pojawiły się po raz pierwszy pieniądze 2,3-dukatowe. Bito je tym samym stemplem, ale na grubszych krążkach kruszcu. Pieniądze te wybijano na specjalne okazje. Były to właśnie monety-medale zwane donatywami.

Termin ten znany jest tylko numizmatykom. Nie znajdziemy go bowiem w popularnych słownikach wyrazów obcych ani encyklopediach. Hasło „donatywa" jest natomiast w „Encyklopedii Staropolskiej" Aleksandra Brücknera. Pieniądz ten, jak pisze autor, to medal wyrabiany w większej liczbie przez miasta pruskie i Rygę jako dar-upominek dla króla. Wielokrotność dukatów (od półtora do dziesięciu) wyrażała czołobitność, wdzięczność za doznane łaski i przywileje. Produkcja donatyw w istotny sposób wspomagała pustawy skarb króla.

Pięciodukatowa donatywa wybita w Gdańsku w 1645 r. Przedstawia popiersie Władysława IV, a na rewersie widok miasta. Nad panoramą w promieniach i chmurach Oko Opatrzności

Donatywa przedstawiała popiersie panującego, a na drugiej stronie herb miasta ofiarodawcy lub jego panoramę. Na otoku była wypisana łacińska inskrypcja, mówiąca kto i z jakiej okazji medal wybić kazał. Najpiękniejsze donatywy wybijano w bogatym Gdańsku. Tutejsza mennica zatrudniała wysokiej klasy medalierów, których ambicją i troską było pokazanie na małym krążku szlachetnego metalu urody grodu i jego wielkości. Gdańsk uczcił donatywami swego pogromcę Stefana Batorego, a w dalszej kolejności Zygmunta III Wazę i jego dwóch synów kolejno zasiadających na polskim tronie.

NUMIZMATYK

● FILATELISTYKA

MIESZKO III STARY

Poczta Polska kontynuuje wieloletnią emisję pn „Poczet królów i książąt polskich". Kolejną nowością jest całostka — koperta z nadrukowanym znaczkiem o nominale 700 złotych przedstawiającym matejkowską reprodukcję popiersia Mieszka III Starego. Projektantem całostki, która wydana została w milionowym nakładzie, jest art. plastyk S. Małecki.

SZACHY

Pod Redakcją Mistrza Kompozycji Szachowej EUGENIUSZA IWANOWA.

NIECODZIENNE REKORDY (18).

Mistrz międzynarodowy Waldemar Tura w 1965 r. zwrócił uwagę na nowe możliwości jakie kryje w sobie mechanizm zamiany drugiego i trzeciego posunięcia w trzychodówce. Idea ta została spopularyzowana przez konkurs tematowy „Problemisty" w 1969 r. oraz w 1972 r. już jako temat Tury znalazła się w wykazie obowiązujących tematów w organizowanych wówczas drużynowych mistrzostwach świata. Wszystkie początkowe zadania były dwuwariantowe, gdyż sam temat, który zakładał dwufazowy typ problemu nie był tak łatwy do zrealizowania. Praca wielu czołowych problemistów świata nad tym tematem dała efekty w postaci ułożenia zadania z trzema wariantami co jest obecnie rekordem.

ZADANIE NR 152

B. Zappas
I WCCT 1972-75
13—14 miejsce

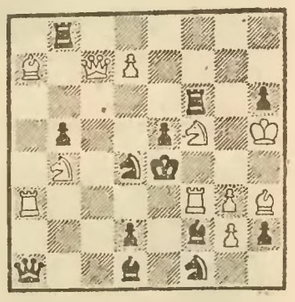

Mat w 3 posunięciach

Ponieważ jest to zadanie na temat Tury zrealizowane w 3 wariantach, przygotowanie musi składać się z 6 gier.

1. Wxf5+ 2.Gxf5+Sxf5 3. Hc6x
1. Sxf5 2. Hc6+ Wxc6 3. Gxf5x
1. Gxf3+ 2. gxf3+Sxf3 3. Hc2x.
1..Sxf3 2. Hc2+Gxc2 3.gxf3x.
1.. Sxg3 + 2. Sxg3 + Gxg3 3. Wae3x 1.. Gxg3 2. Wae3 + Sxe3 3. Sxg3.

Charakterystyczny dla tego tematu wstęp 1. Kh4! z groźbą 2. Wf4+gxf4 3. Hxf4x prowadzi do zamiany szachów białemu królowi.

1.. Wxf5 2. Hc6+Sxc6 3. Gxf5x.
1.. Sxf5+ 2. Gxf5 Wxf5 3. Hc6x. 1.. Gxf3 2. Hc2+Sxc2 3. gxf3x. 1.. Sxf3+ 2. gxf3 + Gxf3 3. Hc2x 1.. Sxg3 2. Wae3 +Gxe3 3. Sxg3x. 1.. Gxg3+ 2. Sxg3+ Sxg3 3. Wae3x.

Zadanie dużego formatu świadczące o doskonałej technice greckiego mistrza.

W domowym kinie

LICENCJA NA ZABIJANIE — produkcja 1989 r. reż. John Glen, w roli gł. Timothy Dalton, charakter: sensacyjny.
Przedostatni film z serii o nieustraszonym agencie 007 czyli Jamesie Bondzie. Tym razem specjalny agent Secret Service walczy z handlarzami narkotyków, sprawcami śmierci swego kolegi. Timothy Dalton nieźle sobie daje radę w swym ekranowym wcieleniu...

ULICE W OGNIU — produkcja 1984 r. reż. Walter Hill, w rolach gł. Michael Pare, Diane Lane, Rick Moranis, Willem Dafoe, charakter: muzyczno-sensacyjny.
W fantastycznej scenerii zakazanych dzielnic wielkiego miasta toczy się sensacyjny wątek miłości, porwania i zemsty. Młody bohater po odsiadce w więzieniu usiłuje uratować swą dawną sympatię — piosenkarkę z rąk gangu motocyklowego. A wszystkiemu towarzyszy ostra rockowa muzyka.

GALLIPOLI — produkcja 1981 r. Australia, reż Peter Weir, w rolach gł. Mel Gibson, Mark Lee, Bill Hunter, charakter: wojenny.
Film o jednej z narodowych tragedii mieszkańców 5 kontynentu — masakrze korpusu australijsko-nowozelandzkiego w trakcie I wojny światowej w Azji Mniejszej. Lecz zanim zobaczymy na ekranie jak do tego doszło — ponad połowa filmu opowiada o przygodach dwóch młodzieńców w australijskiej pustyni, o cechach mieszkańców tego kraju.

WĄŻ I TĘCZA — produkcja 1987 r. reż. Wes Craven, w rolach gł. Bill Pullman, Cathy Tyson, Paul Winfield, charakter: horror.
Jeden z lepszych horrorów oferowanych na kasetach o kulcie voodoo i zmartwychwstających zombie. Akcja dzieje się oczywiście na Haiti, bohaterem jest amerykański naukowiec badający te zjawiska zaś nadnaturalne praktyki znajdują logiczne wytłumaczenie.

PRZEPROWADZKA — produkcja 1988 r. reż. Alan Metter, w rolach gł. Richard Pryor, Beverly Todd, Randy Quaid, charakter: komedia sytuacyjna.
Znakomity komik Richard Pryor w roli przeprowadzającego się przez pół Stanów Zjednoczonych architekta. Już sama przeprowadzka to małe trzęsienie ziemi, a tu wszystko sprzysięga się przeciwko bohaterowi...

VIDEOMANIAK

„Sie und Er"

ZAGADKI ANTYŚWIATA

Od czasu odkrycia pozytonu — cząstki elementarnej analogicznej z elektronem, ale dodatnio naładowanej — fizycy z uporem poszukują dowodu istnienia antymaterii. Wiedzą już, że każda cząstka elementarna ma swoje zwierciadlane odbicie w postaci antycząstki. Potrafią otrzymywać te dziwne twory w potężnych akceleratorach. Uzyskano już nawet całe jądra atomowe złożone z antycząstek. Ale większego skupiska antymaterii nie udało się zlokalizować z całą pewnością.

Antymateria nie może istnieć na Ziemi, ponieważ cząstki i antycząstki w chwili spotkania się natychmiast ulegają anihilacji, zamieniając się całkowicie na energię w postaci promieniowania. Wykrycie antymaterii we wszechświecie jest natomiast bardzo trudne, gdyż wygląda ona dokładnie tak samo jak zwykła materia. Dopiero obserwacje niektórych kosmicznych fenomenów dają nam szanse rozstrzygnięcia problemu istnienia antymaterii. W niezmierzonych czeluściach wszechświata astronomowie znaleźli wiele punktów i zjawisk osobliwych.

W 1957 r. widoczna była na naszym niebie kometa Arenda-Rolanda, która miała dwa warkocze i to skierowane w przeciwne strony. Warkocz komety powstaje z rozrzedzonych gazów pod wpływem ciśnienia światła i wiatru słonecznego i skierowany jest zawsze do Słońca. Powstanie warkocza skierowanego ku Słońcu nijak nie da się wytłumaczyć. Chyba, że część substancji komety składała się z antymaterii, wykazującej odwrotne właściwości...

Uwagę astronomów zwracają niektóre obiekty będące źródłem silnego promieniowania. Jeden z takich obiektów, wyjątkowo silnie emitujący fale radiowe znajduje się w gwiazdozbiorze Łabędzia i odległy jest od nas o 270 lat świetlnych. Wykonane przez największe teleskopy zdjęcia tego radioźródła ujawniły zdumiewający obraz dwu galaktyk przenikających się wzajemnie. Środkowe ich części są silnie zniekształcone, przypuszczalnie zgniecione przeogromną siłą przyciągania grawitacyjnego, wynikłego w trakcie zderzenia czołowego.

Niewątpliwie mamy tu do czynienia z największą, jaką można sobie wyobrazić, katastrofą kosmiczną — zderzeniem galaktyk. Nie wyjaśnia to jednak ogromnej ilości energii, jaką emituje radioźródło w Łabędziu. Krzyk zderzających się galaktyk, dobiegający do nas w postaci fal radiowych jest tak potężny, że nasunął astronomom podejrzenie o niezwykłym charakterze zachodzących tam zjawisk. Obliczenia wykazały, że obserwowaną ilość energii najlepiej można wytłumaczyć procesami anihilacji. Można więc przypuszczać, że jedna ze zderzających się galaktyk jest z antymaterii.

Podobnych obiektów, będących źródłami promieniowania o mocy przekraczającej normalne granice, znamy obecnie kilkadziesiąt. Ani astronomowie, ani fizycy nie potrafią przekonywająco wytłumaczyć mechanizmów powstawania tak dużych porcji energii. Ale dotychczasowe badania i analizy nie przyniosły też wystarczająco pewnych dowodów istnienia antymaterii we wszechświecie, chociaż znajdywano już pojedyncze antycząstki w promieniowaniu kosmicznym. Sprawia to sporo kłopotu kosmologom.

Według dotychczasowych pojęć o narodzinach wszechświata, pierwotna energia w ciągu pierwszej sekundy po „wielkim wybuchu" zamieniła się częściowo w materię. Poszczególne porcje energii zamieniały się przy tym w pary cząstek i antycząstek. W pewnym okresie swojego istnienia wszechświat składał się z takich samych ilości materii i antymaterii. Gdzie zatem podziała się ta ostatnia?

Odpowiedzi na to pytanie mamy dziś niemal tyle, ilu uczonych zajmuje się tym problemem, a żadna nie została potwierdzona lub obalona doświadczalnie. Niektórzy sądzą, że galaktyki są wypełnione równomiernie antymaterią w proporcji 1 atom antymaterii na 10 mln atomów materii. Inni uważają, że średnio co druga gwiazda zbudowana jest z antymaterii. Jeszcze inni twierdzą, że wprawdzie poszczególne galaktyki są jednorodne, ale co druga galaktyka zbudowana jest z antymaterii. Niektórzy przypuszczają, że antymateria istnieje w takich samych ilościach jak materia, ale w tych obszarach wszechświata, których nie jesteśmy w stanie obserwować, gdzieś na samych jego krańcach.

Jest wielce prawdopodobne, że każda cząstka materii ma gdzieś we wszechświecie swój odpowiednik w postaci antycząstki, każda planeta swą antyplanetę, każda gwiazda swą antygwiazdę. Krótko mówiąc, że istnieje gdzieś, poza naszym zasięgiem, wszechświat zupełnie podobny do naszego, ale zbudowany z antymaterii i nie dający się obserwować. Może nawet styka się on z naszym wszechświatem, a w miejscach styku następuje wzajemny przepływ materii. Niektórzy uczeni podejrzewają, że miejscami ucieczki materii z naszego świata mogą być czarne dziury, zaś kwazary mogą stanowić miejsca przypływu antymaterii.

Antymateria od lat spędza sen z oka fizyków, pobudza też fantazję filozofów i autorów prac fantastyczno-naukowych. Zastanawiają się, jak mógłby wyglądać świat zbudowany z materii, w której atomach ujemnie naładowane jądro okrążają dodatnie elektrony (czyli pozytony), poruszając się w kierunku odwrotnym niż w naszym świecie. Czy w antyświecie czas płynie w tym samym co u nas kierunku? Jak wygląda w nim przestrzeń? Czy można znaleźć jakiekolwiek sposoby kontaktu między obu światami? A może antyświata nie ma wcale? Mógł on przecież zniknąć w momencie rodzenia się naszego świata.

Dziesiątki pytań, na które zapewne jeszcze długo nie będziemy mogli odpowiedzieć. Możliwości intelektualne człowieka są wciąż jeszcze i chyba zawsze będą większe od jego możliwości technologicznych. Pozwalają one snuć hipotezy i teorie, prowadzić rozważania teoretyczne, sięgać do wyobraźni i fantazji, których nie da się rozstrzygnąć w sferze doświadczeń i obserwacji. Ale z pewnością nie są to rozważania bezużyteczne.

Badania nad antymaterią mogą z jednej strony doprowadzić do stworzenia zupełnie nowych sposobów wytwarzania energii, z drugiej zaś — rozstrzygnąć podstawowe problemy fizyki. Może się bowiem w końcu okazać, że obowiązujące dziś teorie kosmologiczne podzielą los innych fałszywych mniemań o świecie i spoczną na śmietniku nauki.

ANDRZEJ KLIMEK

KAJDANKI DLA NIEBOSZCZYKA

ETHEL ALMOND z niedowierzaniem spojrzała we wsteczne lusterko. Mimo, że jechała z najwyższą szybkością czarny Lincoln przygotował się do wyprzedzania.

— *Phil* — jej głos drżał — *Ten kierowca chyba zwariował.*

Phil Manning odwrócił się i stwierdził, że Lincoln zbliża się coraz bardziej. Ethel skierowała swego Mustanga najbliżej prawej strony jezdni i zwolniła. Lincoln wyprzedził ich, zatoczył się w prawo na pobocze, następnie wrócił na jezdnię i zatrzymał się w tumanie kurzu.

— *Ethel, zatrzymaj, hamuj* — krzyknął Phil. W nagłej panice podniósł ręce i zasłonił twarz.

Ethel z całej siły nacisnęła na hamulec, ale Mustang zbliżał się szybko do czarnego wozu. Ethel zamknęła oczy. Nagle zapanowała cisza. Żadnego zderzenia ani trzasku rozrywanej blachy. Mustang zatrzymał się. Kiedy Ethel otworzyła oczy do jej samochodu podbiegało kilku zamaskowanych mężczyzn. Jeden z nich otworzył drzwiczki Mustanga i przystawił jej do twarzy rewolwer.

— *Wysiadać z auta, szybko* — krzyknął tarmosząc ją za ramię.

Ethel nie rozumiała co się dzieje. Drżąc wysiadła z samochodu i podniosła ręce do góry. Jej wzrok pobiegł w kierunku Phila. On również opuścił samochód, ale nie podniósł rąk do góry, tylko rzucił się na jednego z napastników, wytrącił mu rewolwer z dłoni, a następnie ruszył na tego, który sterroryzował Ethel. Gangster nie dał się jednak zaskoczyć. Padł strzał i Phil Manning zatrzymał się w swym biegu, a następnie upadł. Na ten widok Ethel padła zemdlona.

W kilka godzin po tych wypadkach w mieszkaniu Raya Almonda w Los Angeles zadzwonił telefon. Nieznany mężczyzna zażądał 20 tysięcy dolarów za życie Ethel. Almond miał trzy dni czasu aby zapłacić okup za córkę. Ojciec Ethel był człowiekiem zdecydowanym. Natychmiast porozumiał się telefonicznie ze swym bankiem oraz FBI. Akurat był tam inspektor Phelp, o którym koledzy mówili: szczęściarz.

Kiedy porywacze zadzwonili aby podać godzinę i miejsce przekazania okupu, przypadek pomógł ludziom FBI. Inspektor Phelp postanowił aby Almond wykonał polecenie porywaczy, sam zaś zorganizował grupę policjantów i czekał na przebieg wypadków. W cztery godziny po przekazaniu okupu porywacze podali gdzie można odnaleźć Ethel. Znaleziono ją we wskazanym miejscu.

Inspektor zabrał ją natychmiast do swego auta, w którym czekał mężczyzna nazwiskiem Lane. W szalenczym tempie, na sygnale, pognali na lotnisko. W hali dworca lotniczego czekało na nich dwóch mężczyzn.

— *Tam* — powiedział jeden z nich, wskazując na stoisko, przy którym dokonywano odprawy pasażerów.

W tym samym momencie zaskoczona Ethel krzyknęła:

— *Nie, to niemożliwe.*

Człowiekiem, który odwrócił się na jej okrzyk był Phil Manning. Chciał uciekać, ale nie było żadnej możliwości. Skoczyło na niego trzech mężczyzn i za chwilę miał na przegubach rąk kajdanki.

Inspektor Phelp wskazał na pana Lane i powiedział:

— *Mieliśmy szczęście. Pan Lane obserwował ten wypadek. Znajdował się około mili od miejsca porwania ale jako myśliwy miał ze sobą sztucer z lunetą. Przez tę lunetę dokładnie obserwował napad i porwanie. Zobaczył, że mężczyzna rzucił się na porywaczy, że do niego strzelano i że upadł. Ale kiedy pani zemdlała, wstał i odjechał wraz z zamaskowanymi porywaczami. W tej sytuacji nie mieliśmy wątpliwości, że tym „nieboszczykiem" był Phil Manning.*

— *Niestety* — powiedział ze smutkiem Phil — *Wszystkiego nie można przewidzieć.*

— *Tak jest* — powiedział inspektor — *A przy tym powtarzam, mieliśmy szczęście. Zresztą dlaczego FBI nie może mieć szczęścia?*

(PRESSPOL)

TRYBUNA ŚLĄSKA

Redaguje kolegium: Jacek Cieszewski (redaktor naczelny), Jacek Dubiel (zastępca redaktora naczelnego), Janusz Karkoszka (zastępca redaktora naczelnego), Stanisław Bartosik, Witold Jajszczok, Remigiusz Jakubowski, Andrzej Janicki (sekretarz redakcji), Jan Matuszyński, Barbara Nowicka (sekretarz redakcji), Henryk Nykiel, Alicja Ogiegło, Jerzy Waksmański. Adres redakcji: 40-098 Katowice, ul. Młyńsko 1. Dom Prasy III, IV piętro. TELEFONY: Centrala 537-241 do 49, 537-026 do 29, redaktor naczelny 537-585, 537-703, zastępcy redaktora naczelnego 538-382, 539-855, sekretarze redakcji 538-871, 537-477 sekretariat redakcji 537-822. DZIAŁY: społeczny 538-311, 538-685, 537-874, 537-123, 538-892; ekonomiczny: 537-824 538-140; kulturalno-oświatowy: 537-874, 539-188; reporterski: 537-967 537-564 539 555; sportowy: 538-933, 538-913; łączności z Czytelnikami: 537 796, 537 497 538-927; fotoreporterski: 537-391; zagraniczny 537 977, 538-516; administracyjny: 537-172; hala maszyn. 539-285, nr telexu 0312432, nr telefaxu: 537-997; red. nocna: 589-451; red. tech.: 596-964 ODDZIAŁY: 43 300 Bielsko-Biała, ul. 3 Maja 7, tel. 233-56; 42-200 Częstochowa, ul. J. Kilińskiego 38, tel. 479-54; 81-366 Gdynia, ul. A. Abrahama 41/8, tel. 216-418; 00 666 Warszawa, ul. Noakowskiego 14, tel. 255-715, 256-903, telex: 82-56 29; Moskwa, Gruziński Pierieułok 3/19—20 — tel. 254-28-75. Nie zamówionych materiałów redakcja nie zwraca. Wydawca: Śląskie Wydawnictwo Prasowe 40-950 Katowice, ul. Młyńsko 1. Druk: Prasowe Zakłady Graficzne 40-083 Katowice ul. Opolska 22. Ogłoszenia dla „Trybuny Śląskiej" przyjmują: Agencja Reklamowa Śląskiego Wydawnictwa Prasowego, Katowice, ul. Młyńsko 1, pok. 203, 204, tel. 538-663, Dział Reklamy „TŚL" Katowice ul. Młyńsko 1 pok. 402, tel. 539-928 oraz Oddziały w Bielsku i Częstochowie. Redakcja za treść ogłoszeń nie odpowiada.

Nr zam. 195-11/91